КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ЕРА, 23 НОЯБРЬ, 1967 шу. № 139 (4464). Мах 2 кап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ БОЛХЛОШКА

Деза новкъостий!

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето милице болхлой чIоагIа даькъала бувц советски милици вIашагIъеллача дийнахьа денз 50 шу дизарца.

Советски порядоки социалистически законности хьаллоаттаяра долча кердача советски пачхьалкхен герзех цаI а лаьрхIа В. И. Ленина инициативах вIашагIъеллача советски милице, ший балха тIа Коммунистически парте наькъаца хьалхле а лелаеш, парте кулгалца, социалистически правопорядок лораеш сийлахьеи бехктокхамеи гIулакх ду, социалистически пачхьалкхен хьашташи советски гражданий законни бокъонаши лораю, керда саг хьалкхевеча хьинаре дакъа лоаца хIанз шовзткъе итт шу даьннад. ГIулакх дара декхар къонахчалцеи са ца кходеши кхоачашдарца вай мехка къахьегамхоша баркал оалаши лоархIаши я милици.

Советски милици вай пачхьалкхен бокъонца йола халкъа орган я. Из халкъа гIулакх деш а берригача советски наха деча новкъосталахи цар хьаллоацаш хиларахи ког гIортолга еш а я. ДIахо а социалистически законности правопорядоки лораеш фе латта, общественни организацешкара бувзам кIаьд ца луш шербеи чIоагIбеи, бокъонаш телхаерашца лоаттабеча къовсаме къахьегамхой коллективай авторитетахи влиянехи пайда дикагIа эца беза милице болхлоша.

КПСС Центральни Комитет, СССР Лакхехьарча Совета Президиум, СССР Министрий Совет дог тийша я милице болхлоша хьалкъаи Даьхенни хьалхашкара шоай декхар дизза кхоачашдара шоай низаш кходерг ца хиларах.

Шун дикача гIулакха тIа оаш дIахо а толамаш дахар, чIоагIа унахIенеи доккха иразе долаш шо дахар лов тхона, деза новкъостий.

Сийле а хоастам а хилба советски милицена — социалистически правопорядок тешшаме лораеш латтача!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ — СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ — СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ

КЕРДАЧА ДЕКХАРАША ТIАХЬЕХ

Сийленца накъабаьхкар Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой Сийлахь-боккхача Октябра ах бIаь шу дузача денна. Цар толамца кхоачашдир хьамсарча цIей сийна тIаийца социалистически декхараш. Яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яькkхача дуккхача коллективашта юбилейни памятни байракхаш елар. Ленина орден лелаеча Нохч-ГIалгIай АССР-а даим лелае елар КПСС ПК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС памятни байракх.

Шекара свекла яккхара а, хIаьта из паччахьалкхенга йохкара а хьалхара моттиг яькkхай вай республика шекара свекла лелаераша, хIаьта хьайбаш леладераша Российски Федераце шоллагIа преми яьккхай.

КарагIдаьннараш кхы а дуккха дувца йиш я. ХIанз Октябра сийна яьржа яхь кхы лаьгI ца йолийташ дIахо хьош ба Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой. Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра москвичашеи ленинградцашеи дIайолаяь инициатива вай республике эггара хьалха хьалльацар КПСС XXIII-ча съезда цIерагIча крекинг-завода коллективо. ХIанз из дика гIулакх шерра хьаллоацаш латт республика предприятей, колхозий, совхозий коллективаша. Доккхий а бехктокхаме а декхараш да хьалхашка латтараш. Цар вай тIахьех яхь шерагIа йоаржаяра, хьинар совдаккхара.

Пятилетка кхоалагIча а дIахо долхача а шерашка де дезарий программа тIаийцай укх деношка хиннача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета шоллагIча сессе. Йоккхий я промышленность, юртбоахам дIахо дегIабоалабара, капитальни гIишлош хьалъяра, транспорт дегIайоалаяра, наьха вахара хьал, царна культурно-бытовой гIулакх делга тоалара перспективаш. КПСС XXIII-ча съезда решенешца хьалхле а лелаеш, Лакхехьарча Совета сессе тIаийцар республика халкъа боахам дегIабоалабара 1968—1970-ча шера план.

ДIахо чIоагIа дегIадоагIаргда республика халкъа боахама дерригa доакъош. 1968-ча шера укх шерарчул 11 процент дукхагIа арахеца лерхI промышленни продукци, хIаьта пхе шера из 65 процент дукхагIа хургья. Укх шерарчул 16.2 процент дукхагIа даккха лерхI мехкдаьтта тIадоагIача шера, 33.7 процент дукхагIа йоаккхаргья газ. Дикка дукхагIа йоаккхаргья электроэнерги, хьаергья мехкдаьтта аппаратура, полиэтилен, дукхагIа чакхдоахаргда мехкдаьтта, дукхагIа арахецаргья тракторни прицепаш, кирпишк, вIашагIйоалла аьшкабетон.

ДегIайоагIаргья яйгеи кхачани промышленность, дукхагIа хьадергда боахамеи культурно-бытовойи гIулакхашта эша товараш.

Пятилетка шерашка дIахо чIоагIа дегIадоаладергда юртбоахама дерригa доакъош а. Юртбоахама культурай хьувкъам лакхбареи хьайбай продуктивность айяреи чотах паччахьалкхенга планал совгIа дикка дукхагIа продукци йохка лерхI колхозашеи совхозашеи. 1968 шера доаккха дерригa ялат 500 эзар тоннал кIезигагIа доацаш хилийтара къовсам боаржабеш я хIанз колхозаши совхозаши.

IалаьмаIе дукха капитальни гIирсаш хьалдергда республике 1968—1970 шерашка. Пхе шера республика халкъа боахамга дIадохийтаргда 900 миллион совгIа сом. Из хул дIаяхача пятилеткерчул 44 процент дукхагIа.

Дукха гIулакхаш кхоачашдергда дIахо Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой материальни тореи культурни боарами лакхбара.

Цу тайпара Iалаьмате доккхий да хIанз хьалхашка латта декхараш. Еррига торонаш оарцагIъяьха, берригa низ тIабахийта къахьега деза уж толамца кхоачашдара. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла я пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра, В. И. Ленин ваь 100 шу дузача ден сийна яьржача яхьа берригa къахьегамхой юкъеоза, хIаьта яхьана кхетамца кулгалде. Эггара хьалха теркам тIабахийта беза хIанз балха юкъе дола кхоачамбоацараш сихха дIалахара.

Ховш ма дий республика цхьайолча министерствай, управленей, предприятей, колхозий, совхозий балхаца дуккха кхоачамбоацараш хилар. Моттигерча промышленноста предприятеша 24 тайпара хIамаш хьаяра план кхоачашъяц. Эсала латт гIулакх бытовой гIулакх деча министерства, кхачан промышленноста, гIишлой материалий промышленноста управлене предприятешка, кирпишкий заводашка.

Цхьайолча предприятешка доха я арахецача продукце дикал.

Цу тайпара кхоачамбоацараш дIахо хилийта йиш яц. Керттера теркам тIабахийта беза мощностех бизза пайда эцара, къахьегамеи технологически дисциплина тоаяра, дика кадраш кийчъяра. Доарахаме да изделей керда тайпаш арахецалга каралерзадар. Моттигерча бедалах бизза пайда эцар.

ЧIоагIа теркам тIабахийта беза колхозашка, совхозашка агротехника тоаяра, даьттан культура лакхъяра, хиш деккача лаьттех дикагIа пайда эцара, хьайбай фермашта механизаци яра.

Шенхаштта къовсам лоаттабе беза цхьаккха тIехьаюса предприяти, боахам ца хилийтара.

Боккха лоархIам болаш гIулакх да къахьегама овсарле лакхъяр, продукци хьаяккхарга дIадодар кIезигдар, тIехлика мара продукци ара ца хецар.

Дог гIоздоахаш я пхе шера республика халкъа боахам дегIабоалабара перспективаш. Шеко яц Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша уж сийленца кхоачашъяра шоай низ ца кхобеш къахьегаргхилар.

ШерагIа йоаржае пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра йола социалистически яхь.



Наурски районе эггара хьалха, 1963 шера, дуга кхеде йолаеннай «Красное знамя» яха колхоз. Укх шера из культура укхаза 37 гектара тIа йийнаяр. Iалама хьалаш дуга кхедара дика хиннадеце а хIара гектара тIа юкъера лаьрхIача 40 центнер дуга кхедаьд боахаме.

Дуга чуэцаш даим массехк «СК-4» яха комбайнаш хиннай боахаме. ХIара дийнахьа 130—150 центнер дуга оардар цар. ТIеххьарча участкера дуга чуэцаш ба механизатораш.

СУРТА ТIА: Г. Ревво агрегат дуга чуэцаш я.

И. Плиева сурт.

КХАШКАРА БАЛХАШ ЧАКХДОАЛАШ ЛАТТ

Гуйран тIеххьара бутт чакхбоалаш латт. ДукхагIа дола боахамаш еррига культураш чуйийца даьннад.

20-ча ноябре ерригача республике 9645 гектара тIара, вешта аьлча 92 процент шекара свекла чуийцай.

Шоай ерригa свекла чуийца даьннад МалгIабика района боахамаш. Цхьабакъда Наьсарен районе 134 гектари Шаьла районе 306 гектари шекара свекла хIанз а хьаахканза я.

Юбилейни шера свекла лелараша лакха хьувкъам кхебаьб. ХIара гектара тIара 263 центнер доал мерза овлаш, цудухьа Даьхенга планал дуккха тIех ехкай республико из культура. Шекар доаккхача заводе дIачуеннай 207 эзар тонн шекара свекла планах йоагIар 175 эзар тонн мара йоанача.

ДIайийна хиннача хьажкIаех хIанз чуийцараш 98 процент я. Еррига хьажкIаш чуийца яьннай Гудермеса, МалгIабика, Наура, Ножай-Юрта, Урус-Мартана районий колхозаши совхозаши. ХIара гектара тIа юкъера лаьрхIача 23.7 центнер хьажкIа яьннай республике, хIаьта Сунженски районе 37 центнер.

ТIехьабаьннаб боахамашка зябь ахара болх. ТIадоагIача шерарча хьувкъама лаьрхIа аха дезача лаьттах хIанз аьха даьннар 60 процент мара дац. ХIаьта Наьсарен районе 19 процент, Ачхой-Мартана — 45 процент, МалгIабика — 33 процент. Из кхы ла йиш йолаш дац.

ХIанз юртбоахаме кхьдола балхаш даь яьнна еррига техника зябь аха дIаоттае еза, хIара агрегато шин сменах болх белга вIашIтIехьа а даькхка.

20-гIа НОЯБРЬ ТIАНХОАЧАШ ЗЯБЬ АХАРАХ ЙОЛА СВОДКА

(план проценташца)

1.	Ачхой-Мартана	45
2.	Ведана	42
3.	Грозненски	79
4.	Гудермеса	75
5.	МалгIабика	33
6.	Надтеречный	80
7.	Наьсарен	19
8.	Наурски	84
9.	Ножай-Юрта	48
10.	Советски	25
11.	Сунженски	55
12.	Урус-Мартана	55
13.	Шаьла	70
14.	Шелковской	52
	г. Грозный	91
	Ерригача республике	60

ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Дика къахьийгад Урус-Мартана районе «Гехинскийй» совхоза цхьоалагIча отделене шурий-товарни ферма хьайбаш леладераша. Шу дIадолалуш шоай торонаш техкача ферма болхлоша лакхара социалистически декхараш тIаийцар.

Шурий-товарни ферме 366 етт ба. Планах ферма хьайбаш леладераш декхарийла бар 554 тонн шура яккха. Из план хIанзале дикка тIеххкоачашъяьй укхаза — 596,5 тонн шура яьккхай цо. Из вIашIтIехдаьннад хIара доярка хьалхашка латта декхараш бехктокхаме долга а ховш дика къахьегарах. Иштта, планах хIара Iаттегара шера яккха еза шура 1650 килограмм мара йоацача хIанзале юкъера лаьрхIача 1736 килограмм яьккхай.

Цунца дувзаденна да паччахьалкхенга шура йохкара план кхоачашъяр а. ХIанале паччахьалкхенга 525 тонн шура ехкай планах йоагIар 337 тонн мара йоацача.

Белгалдаккха деза цхьзболча дояркаша шоай декхар кхоачашдара къаьстта дика къахьийга хилар. Иштта, говзача доярка А. Юсуповас ше гIулакх деча доахах хIаранегара 2323 килограмм шура яьккхай, тIаийцача социалистически декхарех йоагIар 2100 килограмм мара йоацача. Цу тайпара дика къахьегама толамаш даьхад доярка А. Джабаевас а. Цо лелабеш ткъо етт ба. Цу доахах хIаранегара 3221 килограмм шура яьккхай цо, тIаийцача декхарех йоагIар 2100 килограмм йолча.

Шеко яц цу тайпара толамаш доахаш къахьегача ферма коллективо паччахьалкхенга шура йохкара тIаийца социалистически декхараш кхоачашдергхиларах.

А. ИНИГОВ,
керттера зоотехник.

ХЬИНАР СОВДУВЛ

Укх шера цхьа бутт дIабахабац Грозненски слюдяной фабрика коллективо бетта план тIехкхоачаш ца еш. 17-ча ноябре кхоачашъяьй фабрика болхлоша цхьайтта бетта план. ХIанзлехьа укх шера тIеххьарча бетта чотах арахийца продукци эзараш сомий маьха я. Продукцега дIабода мах лохбарах укх шера паччахьалкхенна баь пайда 99 эзар сом да. 283 эзар сома маьха я укх шера цар кхоль бедал, электроэнерги, кхьйола материалаш.

Социалистически яхье хьалхалатт фабрике Е. Оскина, Е. Шулико, Кечергина керте латтача цехий коллективаш. Цар кхы а хьалха кхоачашъяьй 11 бетта план.

Н. БАСОВА,
Грозненски слюдяной фабрика инженер экономист.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

Декхараш тIехдика кхоачашдарахи зуламе гIулакхаш леладечарца лира къовсам лоаттабарахи СССР Лакхехьарча Совета Президиума 1967 шера 4 ноябре арадаьннача Указах Советски Союза орденаши медалаши елар

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-е ГIОЛЛА ЛЕНИНА ОРДЕН

Милице старшинайна **Желенков** Иван Евдокимовича.

КЪАХЬЕГАМА ЦIЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Милице капитана **Барахоев** Асхьаба Зелимхана.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Детистов** Иван Антоновича.

Милице полковника **Елисов** Борис Кузьмича.

ЦIЕЧА СЕДКЪА ОРДЕН

Милице майора **Гелагаев** Ювсапа Ахьмада.

Милице воккхагIволча сержанта **Имадаев** Ахьяда.

Милице воккхагIволча сержанта **Ладейко** Михаил Ивановича.

Милице подполковника **Панфилов** Тимофей Васильевича.

Милице майора **Соловьев** Юрий Аркадьевича.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Чурча служба подполковника **Багашев** Аюба Дашуна.

Чурча служба старшинайна **Захарченко** Петр Васильевича.

Макарычева Римма Алексеевнайна КПСС обкома инструктора.

Милице воккхагIволча сержанта — **Пузенцов** Алексей Ивлевича.

Чурча служба подполковника **Рогожин** Иван Ивановича.

Милице воккхагIволча сержанта **Шолохов** Антон Ильича.

Чурча служба майора **Яворский** Иосиф Тимофеевича.

«ЗА БОЕВЫЕ ЗАСЛУГИ» ЯХА МЕДАЛЬ

Милице капитана **Алсултанов** Ахьмада Умалта.

Милице майора **Кравцов** Георгий Степановича.

Милице воккхагIволча сержанта **Хасаров** Майрбека.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Григорьев Алексей Николаевича — исправительно - къахьегама колона тракториста.

Дмитриев Иван Капитоновича общественни порядок лораяра Министерства гIишлон-монтажни управлене каменщика.

Чурча служба подполковника **Коробков** Геннадий Ивановича.

Милице майора **Кузнецова** Лидия Викторовнайна.

Чурча служба подполковника **Межиев** Алхаста Ахмата.

Милице сержанта **Цороев** Саид-Ахьмада.

Милице капитана **Швецов** Борис Федоровича.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Милице воккхагIволча сержанта **Алимов** Шахабудина Гаджабалаевича.

Милице воккхагIволча сержанта **Башкинов** Федор Анисимовича.

Милице майора **Даниелян** Артавазд Шамировича.

Милице старшинайна **Муслуев** Муслуй Солт-Ахьмада.

Милице капитана **Тучин** Василий Андреевича.

Милице лейтенанта **Чантиев** Сатуй Дауда.

Чурча служба старшинайна **Шелкоплясов** Иван Ивановича.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

1967 шера 20 ноябре арадаьннача Указах СССР Лакхехьарча Совета Президиумо. Советски милице 50 шу дизара ди дез а деш «Советски милице 50 шу» яха юбилейни керда медаль оттаяьй.

«Советски милице 50 шу» яха медаль лу СССР общественни порядок лораяра учрежденешка, дешара заведенешка, службай органашка латтача милице болхлошта, лаьрххIа йола милице цIи лелаеча наха, общественни порядок лораяра долча балхаш тIара запасе бахийтараштa, е 25 шера кхы совгIа а общественни порядок лораяра балхаш а даь отставке бахийтараштa.

Белгалъяьккха медаль иштта яла тарлу СССР общественни порядок лораяра службай Министерства кхыча болхлошта а, милице органий болх чIоагIбеш лоархIаме дакъа лаьцараштa а.

«Советски милице 50 шу» яха юбилейни керда медаль оттаярах дола «СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ», СССР Лакхехьарча Совета «Ведомосташ» тIа кепатеха арадаьннад.

РОССИЙСКИ ФЕДЕРАЦЕ ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЯРА ОРГАНИЙ БОЛХЛОШТА «ЗА ОТЛИЧНУЮ СЛУЖБУ ПО ОХРАНЕ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Общественни порядок лораеш даьхача толамехи зуламе гIулакхаш леладечарца лира къовсам лоаттабарахи СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагI **«За отличную службу по охране общественного порядка»** яха медаль лойла:

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-е ГIОЛЛА

Милице зIамагIволча лейтенанта **Ажигов** Берса Мурата.

Милице капитана **Арапов** Георгий Николаевича.

Чурча служба подполковника **Башилов** Анатолий Александровича.

Милице лейтенанта **Буруев** Тимирсолта.

Милице майора **Горелов** Федор Васильевича.

Милице майора **Горнушкин** Владимир Алексеевича.

Милице лейтенанта **Гурсаев** Iалаудина Султана.

Милице майора **Дудник** Виктор Романовича.

Милице старшинайна **Картавов** Савелий Михайловича.

Милице майора **Коровин** Иван Алексеевича.

Милице воккхагIволча сержанта **Магатов** Мос Чоховича.

Милице капитана **Молчанов** Николай Дмитриевича.

Милице лейтенанта **Оздиев** Iаддалхьажий Сайдахьмада.

Милице зIамагIча лейтенанта **Остапенко** Татьяна Ивановнайна.

Милице капитана **Пантелеев** Евгений Ивановича.

Милице подполковника **Пузин** Георгий Никитовича.

Милице подполковника **Сальков** Анатолий Мироновича.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Темирсултанов** Темирсултана Тарахана.

Милице капитана **Черсков** Иван Филипповича.

Милице зIамагIволча лейтенанта **Шаипов** ШаIипа Дениса.

Милице старшинайна **Яковлев** Александр Ивановича.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Х. НЕШКОВ.

Москва,
1967 шу, 5 ноябрь.

РОССИЙСКИ ФЕДЕРАЦЕ ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЯРА ОРГАНИЙ БОЛХЛОШТА РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Общественни порядок лораеча толамаш дахарахи балха декхар тIехдика кхоачашдарахи РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-е ГIОЛЛА:

Милице полковника **Васильев** Павел Михайловича.

Милице подполковника **Колодяжный** Василий Васильевича.

Милице старшинайна **Кудашов** Иван Гавриловича.

Чурча служба майора **Куксин** Василий Акимовича.

Милице капитана **Кучерков** Иван Сергеевича.

Чурча служба майора **Маслюк** Илья Васильевича.

Милице подполковника **Матаев** Давида Ягудаевича.

Милице майора **Резвинский** Андрей Лаврентьевича.

Милице капитана **Семерягу** Мефодий Моисеевича.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Султыгов** Османа Махьмада.

Милице воккхагIволча сержанта **Товмурзаев** Мамаш Давлетовича.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Томилин** Николай Андриановича.

Милице капитана **Чумаков** Николай Михайловича.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Х. НЕШКОВ.

Москва, 5 ноябрь 1967 шу.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЯРА ОРГАНИЙ БОЛХЛОШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-а ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Общественни порядок лораеча органашка дуккхача шерашкеи гIалат доацашеи болх бахьарах, Советски милице 50 шу дизарца дувзаденна Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Милице сержанта **Андрюнькин** Юрий Семеновича.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Берсанов** Хамарзий Iалихана.

Милице майора **Ганжуев** Тунтий Махьмада.

Милице лейтенанта **Дадахаев** Салай Батуевича.

Милице старшинайна **Данилов** Александр Ивановича.

Чурча служба майора **Ентяков** Александр Сергеевича.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Ибрагимов** Асхьада Адрахьмана.

Милице старшинайна **Каратеев** Федор Степановича.

Милице воккхагIволча лейтенанта **Лечиев** Хьамида Максима.

Технически служба капитана **Никулин** Вячеслав Сергеевича.

Чурча служба воаккхагIволча сержанта **Орлов** Иван Леонтьевича.

Милице капитана **Петрова** Инна Алексеевнайна.

Милице лейтенанта **Раисов** Сайд-Хьасана Салмана.

Милице майора **Терентьев** Лев Владимировича.

Чурча бIуний майора **Тернюк** Николай Алексеевича.

Милице сержанта **Цуров** Муртаза Саварбика.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 18 ноябрь 1967 шу.

КПСС ОБКОМЕ, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ, ОБЛСОВПРОФЕ

КПСС обкома бюрос, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето, профессиональни союзий областной Совето юрта боахама министерство (нов. Илюхин), кхыча министерствайи ведомствайи доалахьа йолча юрта боахама предприятеши организацейи кулгалхой. хIаьта иштта юрта боахамца ювзаенна йолча предприятейи организацейи кулгалхой, профессиональни союзий обкомаш декхарийла яьй республика юрта боахама ерригача предприятейи совхозашкара, колхозашкара, дешара заведенешкара дIайиккхача, юрта боахамца ювзаенна йолча предприятейи болхлой а гIулакхера нах а хIана оттаяьр миссел йIаьха балха ха а юташ пхе дийнахьа болх беча кIирага баха.

Баьхача бакъахьа хургболаш йолча моттигашка, производствана эшаш хилар теркал а деш, боахама предприятейи организацейи болхлой а гIулакхера нах а салоIаш ши ди а долаш пхе дийнахьа болх беча кIирага боахалба скользящи графиках. Юрта боахама кхыча предприятешкеи организацешкеи царца ювзаенна йолча предприятешкеи болхлойи гIулакхера нахи пхе дийнахьа болх беча кIирага боахалба салоIаш ши ди а долаш — шоаттеи кIирандии.

1967 шера 1-ча декабре денз балха кердача режима тIа яха йоагIа, колхозашкареи совхозашкареи дIайиккха, республика юрта боахама министерства ерригa предприятеши организацеши, «Сортсемовощ», растеней карантина инспектура, сорташ тохка инспектура, «Маяк» яха опытно-селекционни станци, прогнозех сигнал тела служба, республикай юкъара Алханчуртски обводнительно-оросительни система, Пачхьалкхен опытно-мелиоративни станци, Сунженски опытно-мелиоративни станци, «Сельхозтехника» объединени, шура кийчъярен шурий промышленностен управлени, «Чечингколхозстроя» объединени, «Скотооткорма» трест, юртбоахама культурай сорташта тохкам бара пачхьалкхен тIахьожама инспектура; респотребсоюза заготовкай управлени, совхозаш йоацаш «Грозвино» яха производственно-объединени.

Предприятеши организацеши пхе дийнахьа болх беча кIирага яхарца бувзабенна беш бола кийчон болх уж балха кердача режима тIа яхале хьалхагIа чакхбоаккхалба. Болхлойи гIулакхерча наьхеи шеррача активо дакъа а лоацаш укх тайпара мероприятеш чакхйоахилга Iалашдолда:

производствана (балхий боарама), къахьегама овсарле лакхъяра, пайдайи бюджете дIачутелача ахчайи плана оттаяь еррига заданеш кхоачашъелга а хIаьта иштта балхашцара кхерамза хьалаш вIашIтIехьдоахилга а;

производства хьисапи болхлой коллективай хьашташи теркал а деш, сменай болх дIаболабареи чакхбалареи ха пайданагIа йолча тайпара оттаелга;

керттерча производственни фондех пайда эцара эффективность лакхъелга а къахьегама, материальни кхыча ресурсаша йиш хулийтача моттигашка юрта боахама предприятейи царца ювзаенна йолча предприятейи балха сменность йоккхагIа хилийтара мероприятеш чакхйоахилга;

салоIаш ши ди долча хьалашка юрта боахама болхлоштеи гIулакхерча нахаи деш дола культурно-бытовой гIулакхаш тоалергдолаш йола мероприятеш оттаелгеи чакхйоахилгеи:

Шаьла районерча Сержень-Юртарча «Святлячок» яхача пионерски лагера ларда тIа массаза а болх беш дола (май — сентябрь) шин дийнахьа салоIа цIа вIашагIдоллилга.

МИЛИЦЕ ЦIЕЙ

Самардийнахьа 12 сахьат даьннача хана Нохч-ГIалгIай АССР общественни порядок лораяра министерства зданена хьалхашка нийсъенна дIаэттар милице мугIарерча, сержантски, эпсарий состава колонна.

Колоннана керте дIаотт байракх бе йоаллар. Парадни форма тIаювхаш ба нах. Дзержинске улицагIа гIолла В. И. Ленина цIерагIча майдангахьа йода колонна.

«Нийсле!» аьле команда лу. Милице 3-ча рангерча комиссара Б. К. Елисова рапорт лу КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарага О. А. Чахкиевга, торжественно дув баа дIаэттаб милице болхлой аьнна. Буача дуви дешаш дек... Новкъосташта хьалхашка из буъ милице къонача болхлоша.

Майдан тIара бIаьш нах хьеж торжественни ритуалага.

Милице болхлой даькъала бувцаш къамаьлаш ду «Староргрознефта» бурув деттача мастера А. Е. Сушкос, «Красный молот» яхача завода халкъа дружина командира заместитела В. А. Берляева, милице ветерана С. К. Губина.

Милице болхлоша шоай балха тIа толамаш дахар ловш ловца баькkхар КПСС обкома секретара О. А. Чахкиева.

Советски милице 50 шу дизара хетаяь торжественни собрани хилар саррахьа В. И. Ленина цIерагIча культура Дворене. Доклад йир общественни порядок лораяра министра Б. К. Елисова. Цул тIехьагIа Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела И. А. Алмазова милице йоккхача группана дIаделар гIулакх дара декхар хьокхаме кхоачашдарахи зуламашца къовсам лоаттабара гIулакха дика хIамаш карагIдувларахи царна денна правительственни совгIаташ.

Собрани чакхъяьнначул тIехьагIа доккха концерт оттадир.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

МАССАНАХЬА А ХЬАЛХЛЕ ЛЕЛАЮ

Района боахамашка цхьа участок яц коммунисташ боацаш.

Иштта коммунисташ дIанийсбаь хилча парте райкома, юххьанцарча партийни организацей торо хул пар-га гIолла балха тайп-тайпарча участкашта хIара денна влияни лоаттаc, хIаьта цунца цхьана боахама гIулакхаш дегIадоаладе.

Ер я цунах хьахула результат. ДIалахача, 1966 шерацa нийсича хьайбай продуктивность укх итт бет-та лакхъеннай 127 кг, хIара бIаь жийна тIехьа пхи Iаьхар дукхагIа кхе-баьб, хIара гектара тIара чуийца ка болча ялатий хьувкъам 1.2 центнер дукхагIа ба соахкарчул. Из бахьан долаш цхьоалагIа ноябрь тIакхоачаш районо толамца кхоачашйир юрт-боахама продукташ йохкара план. Ялат дохкара паччахьалкхен план кхоачашйир 163 процент, дулх 102 процент, комсаш — 130 процент, тха дохкара план 113 процент.

Уж доккхий толамаш даьхача доккха дакъа да коммунистий, уж массанахьа хьалхарча мугIарашка ба, даим шоашкара хьокхам тел. къахьегамхой оарцагIбоах шоашта хьалхашка латта декхараш кхоачаш-дара.

«Коминтерн» яха колхоз дукхача хана денз тIехьабуса боахам бар. Укхаза хIара гектара тIара йоак-кхаш йола юртбоахама продукци геттара кIезига яр. иштта лоха бар колхозхой къахьегама беш бола мах а. Коллектива гIулакхий хьал хув-цаделар коммунист Табацкова боа-хама керте эттача. Хьинар долча коммуниста - вожака карагIдаь-лар боахам дегIабоалабара колхозхой оарцагIбаха. Коммунисташ Деревянко, Медведева, Нутаева, Павликова, Павлюченко кхы дукхабараш а бар эггара халагIа йолча участкашка къахьегаш, боахам дегIабоалабара колхозхой оарцагIбоахаш.

Нагахьа санна 1964 шера районе эггара тIехьаюсаш «Коминтерн» яха колхоз хиннаяле, хIаьта хIанз толашагIа болча боахамех цаI ба из. ХIара гектара тIара чуэцаш йола продукци лакха я, хувцаденнад колхозхой вахар.

Шерагара шерага доккхий толамаш доахаш я Ленина орден лелаю «Шелковской» яха жа леладу совхоз. Цун керте латтача коммунисташта Суворова, Душиева хоадамболлаш кулгал ду боахама. Совхоза партийни организаце вахаро дIадеххача бесса дIахьу ший болх. Цо ший керттера декхар лерхI боахама экономика дIахо дегIайоалаяра совхоза коллектив оарцагIъяхар. Дика дIанийсбаьб укхаза коммунисташ. Производства доархIамерча участкашка къахьегаш ба уж, жа леладеча фермана керте латт коммунист Ельчишев. ВIаштта укх дхе шера социалистически яхье хьалхле лелаю цо кулгалдеча ферма. Укх шера а доккхий толамаш даьхар жа леладераша. ХIара 100 жийна тIехьа 122 Iаьхар кхебаьб, 6,4 килограмм тха даьккхад хIара устагIанна тIера.

Ферма коммунисташа денна терко ю хьайбай продуктивность дегIайоалаяра дешай. Совхоза фермашта юкъе эггара толашагIа яр я из.

Ше ха яха саг вале а шийна партийни организаце беша тешам йоаба коммуниста Медведева. Цо кулгалдеча шурий-товарни фермо укх дIабахача итт бетта бIаьш тоннаш шура яьккхай. Специалисташ оарцагIа а баьха коммуниста Медведева цIендаь дIадаьккхад доахаи Iаьхар диcара хьаь.

Говза, шийн гIулакх дика довзаш кулгаллу «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза комплексни бригада къоначa коммуниста Лобова. Шерагара шерага ка болча ялатий боккха хьувкъам чуийбу бригада. 1153 гектар йолча майдан хIара гектара тIара чуийцар 30 центнер. ТIадоагIача шера хьувкъама лард йоллаш ба хIанз бригада членаш.

Коммуниста цIи лакха лелаю республике цIи хезача жа Iупо Социалистически Къахьегама Турпалхочо Эемухамбетова, цун гIулакх дIахо дIахьораша Янтуганова, Ельмамбетова, Кульчукова, Темисова шоай балха даим доккхий хьокхамаш доах цар, шерра ювц шоай опыт, из хIара жа Iупо шийн балха караерзаяра йоакхо ю.

Района массаболча доаркашта хьокхам телаш ба «Коммунизмага бода никъ» яхача колхозера доаркаш коммунисташ Анохинаи Багани: дIабахача итт бетта хIара беттача Iаттагара 3150 килограмм шура яьккхай хьинар долча доаркаша. Царел дукха тIехьабусаш бац «Красный пахарь» яхача колхозера доаркаш Нагуманова, Кулешова, Ленина цIерагIча колхозера доярка Кориева, иштта кхыбараш а.

Коммунисташа хьалхле а лелаеш доккхий толамаш даьхад укх юбилейни шера района промышленни предприятей коллективаша а. Итт бетта план кхоачашъяьй 112 процент, хIаьта дIадахача шерацa нийсйича 16 процент лакхагIа я из.

Авангардни лоархIам района коммунисташа шоай къахьегама гIулакхашца лелабаь Iац. Хьинаре дакъа лоац цар шоай къахьегама коллективай общественни вахаре. Коммунисташа кулгалхоша шоаш кулгалдеча коллективашта кхетам лу. Царех дукхагIбараш ба пропагандисташ, лекторий кулгалхой. Цар каст-каста къамаьлаш ду къахьегамхошта хьалхашка.

Ф. САНИН,
КПСС Шелковской райкома секретарь.



Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра крекингисташа дIадолаь инициатива дог ражза хинна хьалхалаьц «Красный молот» яхача завода ерригача цехий, участкий, смений коллективаша. Цу дакъахь тIанйцад цар доккхий декхараш. Уж толамца кхоачашдара хьадда кхоала мероприятеш белгал а яьха бизза пайда ийбу царех дукхагIчар чурча кхоачамех. Из болх къаьстта дика дIахьоши, завода участкашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхалатташи я № 14 йолча цеха чуйоагIача модельни участка коллектив. Валови продукци арахецара шера план 7-ча ноябре кхоачашъяьй участка болхлоша. ХIанзлехьа планал совгIа арахийца продукци эзараш сомий маьха я.

Иштта лакха къахьегама толамаш даха вIаштIехьдаьннад къахьегам нийса вIаштIехьбаккхарах. Участка къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаьккхаб. Цох боккха пайда балга кхетадеьд хIара болхлочо. Цул совгIа чIоагIа беркат доалаш хIама хилар комплексни бригадаш вIашагIйоххар. Масала, металломодельщикий бригаде болх беш ба токараш, фрезеровщикаш, слесараш, кхыбараш. МоллагIа болх кхоачашбу царех хIаране. Цудухьа цхьа минут балха ха зехьа йоацц цар. Иштта цу участке вIашагIъелла я монтажни хьу кийчъяреи звенош. Шоай бехках цхьаккха а хьовзам хилийтац цар балха тIа.

Укх шера планах производства юкъейхьа кхоачашъяра кхин а рационализаторски предложенеш 16 яр, хIаьта шера план ханал хьалха кхоачашъяра а еш производства юкъехьа 22 рационализаторски предложени. Цар паччахьалкхенна эзараш сомаш пайда бед. ДикагIболча рационализаторагIа лоархIаш ба нн. Хащин, Катюхин, Горбунов, кхыбараш.

Уж а кхы а мероприятеш производства юкъеяххьярах цу участка коллективо бедал дIалуча завода литейни цехий болх ритмично дIабохийт, дикка лакхъеннай арахецача моделей дикал а.

Иштта хьинаре къахьегача участка коллективо шера плани тIайца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдарах цунна еннай завода памятни вымпел, цунца цхьана цунна хьожаяьй Октябра 50 шу дизар яха сийлен цIи а. Ер шу чакхдалалехьа тIадоагIача шера хьалхарча шин бетта план кхоачашъе лерхI участка болхлоша.

Уж лакха къахьегама толамаш доахача белгалваьнна ва «За трудовую доблесть» яха медаль лелаю модельщик Наумов Виктор, «Знак Почета» яха орден енна вола модельщик Ковалев Владимир, коммунистически къахьегама ударник, производстве хьалхалаттар Исаев Iаднан, кхы дукха бараш.

Сурта тIа: плотник А. Исаев болх беш ва.

Б. КОСТОЕВ.
И. Плиева сурт.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА КОМИТЕТЕ

«Пищемаш» яхача завода массайола цехаш эксплуатаце дIаелча торо хургъяр завода производственни майда 12,7 эзар метр шеръе 6,5 млн сома маьха продукци совгIа арахеца.

Бакъда, республика халкъа тIахьожама комитето баьча тохкамо хьахьокх из лоархIаме объект эсала хьалъелга. 314 эзар сома гIишлон-монтажни балхаш де дезаш дар укх шера цхьоалагIа октябрь тIакхоачаш. Бакъда, даь балхаш 166 эзар сома маьха мара дац. Завод хьалъяра ханаш тIехьаювлийт.

Шийн материальни къахьегамеи ресурсаш пусковой объекташка тIа а ца йохийташ генеральни подрядчико — «Грозпромстрой» треста №3 йолча гIишлон-монтажни управлене (начальник нов. Ужахов) лоархIаме йоацача объекташта уж тIаерзаяьй. Тохкам беча дийнахьа, завода цехаш хьалъеча хила безаш хиннарех ахаш мара болхлой бацар къахьегаш. Эшаш йола гIишлон материалаши деталеши ханнахьа хьатIалхьацар, хIаьта ханаш тIехъювлийташ хьакхух уж гIишлон балхаш деча. Из бахьан долаш болхлой болх боацаш багIаш хул.

№ 3 йолча гIишлон-монтажни управлене даим тIехьайоах юкъера гIишлон балхаш чакхдахара ханаш, хIаьта шийн аргIагIа цу хано новкъарле ю субподрядни организацей балха. ГIишлон балхаш чакхдахара № 3 йолча СМУ кулгалхоша иштта вIалла ла мегаргдоаца гIалаташ шоашкара дувлийтаро шек вувлийт укх шера а цехаш хьалъяра план кхоачашъергхиларах.

«Грозпромстрой» тресто (нн. Сидоров, Окошкин) тIахьожам латтабаьбац № 1 йолча гIишлон — монтажни управленеца, цунна эшаш дола новкъостал даьдац, № 3 йолча СМУ кулгалхошкара лерттIа хьалийхадац гIишлон балхаш чакхдахара план кхоачашъяр.

Заказчика «Пищемаш» завода (директор н. Керимов) хIанзалца 19 станоки цхьайола арматуреи хьакхачийтаяц.

Республика халкъа тIахьожама комитето белгалдир халкъа тIахьожама Шаьла районни комитето (председатель Алиев) № 3 йолча СМУ халкъа тIахьежама группана эсала тIахьожам лоаттабаьлга, завода цехий блок хьалъяра йоагIа терко ца яьлга, «Чечингпромстрой» объединене начальник нов. Элердашвили, «Грозпромстрой» треста управляющи нов. Сидоров, № 3 йолча СМУ начальник Ужахов декхарийла бир укх соцам тIа белгалдаь кхоачамбоацараш сихха дIадаха, укх шера «Пищемаш» завода цехий блок эксплуатаце дIаялара план кхоачашъяра де мел дезар Iалашде.

«Пищемаш» завода цехий блок хьалъяра план лерттIа кхоачаш а ца ярах № 3 йолча СМУ начальника Ужахова цIенхаштта бехк бе безар, бакъда тохкам баьчул тIехьагIа гучадаьнна кхоачамбоацараш дIадахара де дезараш чакхдаха из волавелар бахьан долаш цIенхаштара предупреждени яь витар из.

Комитето шийн соцам тIа «Грозпромстрой» треста управляюще нов. Сидорова, керттерча инженера Окошкина дIахайтар 1966 шера 24 июне КПСС ЦК-аси СССР Министрий Советои баь «Шурий, дулха, кхачан, ейгача промышленноста предприятеш хьалъяр гIулакх тоадарах» бола соцам лерттIа кхоачаш ца белга.

Керттера заказчик — «Пищемаш» завода директор нов. Керимов декхарийла вир ца тоъаш йола оборудовании арматуреи хьатIаяра де дезараш чакхдаха.

КАГИРХОЙ СИЙЛЕН ГIУЛАКХАШ

«Наха Iа дIаденнар — из хьа да, хIаьта Iа хьайга дитар — из хьа доалахьа дац», — йоах гIалгIай хьаькъалерча кицо. Из уйла дег чу а йолаш къахьегаш ба «Электроинструмент» яхача завода сборочни цеха комсомольцаш а. Тар ма ду дукхагIа къона низаши хьинари производствана тIадахийта гIерт уж.

Цеха комсомольски организаце секретарь Горчханова Роза — заводе цIи хеза саг я. Ше болх бу шоллагIа шу мара доацпашехьа а, цо хIанзле а лелаю «Коммунистически къахьегама ударник» яха кура цIи. 120 процентал лохехьа хилац цо кхоачашъю план. Цунна совгIата еннай «Яхьа отличник» яха значок, ВЛКСМ ЦК Сийлен грамота.

Слесара - сборщика специальность кхаь бетта Iомайир Розас. Выключателаш вIашагIйоххача операцеех цаI кхоачашъеш я из хIанз. Безам тIа ца бодаш Iелургвац сиха, кадай лелача цун кулгашта, царна бIарахьежача хоалу уж говза хилар. Лоаман наьха йоIо къахьегама процесс механически шаьръяь ца Iеш, шийн знанеш даим лакх а ю, кердадар лех. Сайфийнарча 8-ча классе а, заводе санна, хьалхарчарца я Роза.

— Цехера комсомольцаш вергаш а 15 саг ва, — яхаш дуви Розас, царех 8 — коммунистически къахьегама ударник. Уж ба Смирнова Галина, Наурузов Хьусейн, Озлоев Мовли, Полонкоева Гейхьант, кхыбараш. Советски Iаьдала 50 шу дизара сийна доккхагIа дола декхараш тIаийцадар цеха комсомольцаша: 10 бетта план 150 процент кхоачашъе, продукце дикал лакхъе. Уж декхараш кхоачашдаьд. Укх тIеххьарча ах шера цхьаккха а рекламаци енаяц — долче, дикал а лакхъяьй.

Шоай доккха интернациональни декхар кхета а деш, цеха комсомольцаша пожарашха йолча Вьетнама долча новкъостала фонда болх бир. Иштта керда гаьнаш дIаегIар завода территоре цхьан даькъа тIа. Укх тIеххьарча хана хIара кIирандийнахьа кхашка ух комсомольцаш — хьувкъам чуэца новкъостал ду цар юрта боахама къахьегамхошта. Цхьабакъда, сборочни цеха комсомольций гIулакхаш дерригаш а вIаштIехьа, тоаденна да аьнна хийтача гIалат хургдар. Цар шоай халонаш а я.

— Комсомолхех цаI каст-каста балха йоагIаш тIехьаюс, комсомольски собранешка кIезига ух, — яхаш кад секретарь. — Оаха стенгазета тIа критика яьяр цунна — тоадургьяцар - хьогI аьнна хеташ. Тхона хийттар аьттехьа а хиннадар цунна... Из отпускагIа яхар. ХIаьта а оахош лаьрхIар оаха кхоачашдергда — халонаш эшае Iомаденнад тхо...

Бакъда, цеха комсомольцаш халонаш эшае Iомабеннаб. Социалистически яхье Iомабеннаб уж из де. Сборочни цеха Аушева Лидаси Озлоев Бекханеи кулгалдеча шин бригадо даим яхь лелаю хьалхара моттиг яккхара. ХIанз хьалхалатт Роза юкъейола Аушева Лидай бригада.

— Дукха ха йий шун бригада хьалхаяьнна? — хетт аз Розайга.

Сона дага мел доагIача хана хьалхалатт тхо, — ела а къежаш йоах Розас.

— Массаза а лаьттадац, цхьабакъда, дукхача хана ден-м латт, — нийсду цо яхар цунна лалла болх беш йолча цун лоалахочо, дикагIа болча производственницех цхьанне Кибишева Софьяс.

— Уж хьалхабаьнна ха сона-м дагаягIац, — ше яхачун тIара йоалаш яц Роза.

Наха шоай болх иштта уйла тIайохийташ бувцар дика да — из цар духхьал ха дIаяхьар тухьа беш бола болх а боацаш, цар вахара гIулакх да.

Экспертни участок я сборочни цехе. Укхаза вIашагIъехкаш йола электросверлилкаш дунен 12 мехка йолх. Цудухьа кхетадеш да, комсомольцашта — коммунистически къахьегама ударникашта Наурузов Хьусейна, Газдиев Мусайна, Мальсагов Махьмада тIалаттар къаьстта боккха бехктокхам хилар.

План массаза а тIеххкхоачашъю цехо, цхьаккха брак йоацаш бу болх.

ХIанз ах шу совгIа ха дIаяьннай цеха коллективо завода карара кара тела Ше байракх лелаю. Хьинар лаккха айдаь къахьег комсомольцаша укх деношка а. Цар декхар тIаийцад пятилетка 2-ча шера план ханал хьалха кхоачашъе аьнна.

Г. ГАГИЕВ.

ГОРОД ТОАЕРАШ

Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра яьржача социалистически яхье город МалгIабикерча предприятешта юкъе хьалхалатташарех я ремонти гIишлоши еча участка коллектив. ШоллагIа бутт ба участка коллектив укх шера план кхоачаш а яь кхоалагIча шера чотах къахьегаш йола. Шера задани 200 эзар сом мара йоацача 218 эзар сома маьха балхаш даьд гIишлошъераша.

Участка коллективо дийцар собране крекингисташа дIадоладаь гIулакх. Шоай торонаш лархIа а лаьрхIа пятилетка задани 1970-ча шера 25-ча октябре кхоачашъе декхар тIаийцад участка болхлоша, 60 эзар сом паччахьалкхен ахча кходе.

Уж декхараш кхоачашде низ дIакхоачаргболаш дика коллектив хьахиннай участке. Дукха я укхаза лакха квалификаци йола специалисташ керте латта бригадаш. Хьаэцаргья вай Ялхароева Мейсас кулгалду штукатурий-малярий бригада. Цхьаккха специальность яцар цун из балха енача хана. Говзал еце а из Iомае боккха безам бар цун, новкъостал де кийча бар гонахьарбараш а. Цун хьехархой хилар Алероев Османах, Башенко Нинайх, Галаев Баширах, шоашта могачох гIо дора кхычар а. Штукатурий говзал Iомдешехьа пи класс образовани йолаш хинна Ялхароева сайрийнарча школе деша яхар. ХIанз пхелагIча классе дешаш я из.

Штукатурий говзал дика Iомаяь Ялхароева шоллагIа специальность караерзае эттар. ХIаьта малярий говзал Iомаеча цун дика ка а яьлар: кхоалагIа шу да из штукатурий-малярий бригадана керте латта. Цу хана денз иттанел совгIа волча сага Iомаяьй цо из говзал, берригаш цун лалла болх беш а ба уж. Беттагара беттага шоай задани тIеххкхоачашъеш хьайоагIа бригада, тIехдика хьалийй мара хилац цар дIалу объект.

Царца яхь лоаттаеш ба Мейсас Iомаяь Бузуртанова Тамара керте латтача бригада гIишлошъераш. Хьалхаръяр санна коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара хьинар а айдаь къахьегаш я из бригада а. Ялхароевайи Бузуртановайи сурташ тоха доагIа а доагIаш хьалтехад участка сийлен Доска тIа.

МалгIабик тоаеш, из хозъеш къахьегарий цIи йоаккхаш эггара хьалха йоакх Нальгиев Асхьаб керте латтача асфальт юллача бригада цIи. Духхьал укх юбилейни шера итт бетта цар асфальт йилла чакхъяьккхар Горданова, Ленина цIерагIа, Школьни улицаш. Городской парке эзараш квадратни метраш хулача гIаш лелача наькъашка йиллар асфальт. 110—120 процентал лохагIа цIаккха а хилац цу бригада бетта план кхоачашъяра хьокхам. Иштта, эшача хана бригада коллективо бетонни балхаша ду.

Шоай декхараш дика кхоачашдеш, балха дикал лакха хулийташ ба участка кхыбола говзанчаш а. Масала, дукха заказаш хул столярни мастерской, хIаьта уж тIехдика а сиха а кхоачашду столяра коммуниста Бельтоев Ахьмада. КIезига дац участке механика Цечоев Къамбулата де дезар а. Еррига лаьтта оахкаш йола техника, автомашинаш цо бIарглакха езаш я. Дика рационализатор а ва Ахьмад. Цо оттаьча чертежах хьайир участке пайдана йоацача тракторах гIишлошъераштa эша каток, реконструкци яьй пилорамана. Къамбулата предложенеша пхи эзар сом пайда баьб участкана.

Иштта къахьегаш пятилетка ханал хьалха кхоачашъе дага ба участка гIишлошъераш.

Х. ДАУРБЕНОВ,
МалгIабике ремонти гIишлоши еча участка начальник.

Ялат дIадув

Фуна лаьрхIа дола гурахьа дув ялат дIалера йола план кхоачашъяьй Ачхой-Мартана района «Овощевод» яхача совхоза цхьоалагIча бригадо. 280 гектар гурахьа дув ка бола ялати 50 гектар мукхи дIабийнаб механизатораша. Хьайбашта мошача доакъара лаьрхIа дIадийнад 76 гектар рожь.

Цхьабакъда цох тоъам банзар механизатораша. Совхоза доаханна халланза моша доакъар лоаттадара духьа кхы а 100 гектар мукх дIабийнаб.

ХIанз совхоза дирекцес кхы тIа а 140 гектар мукх бе лаьрхIар, хIаьта хIанз цу мукха лаьрхIа лаьтта оахаш латт. Лаьтта оахача кхаь агрегато 30 сантиметр кIоаргал а йолаш хIанзле аьхад 40 гектар лаьтта. Массадолча нохараштa дIаехкай предплужникаш, цудухьа лаьтта ахара дикал лакха я. Норма 2,4 гектар мара йоацача 3—3,5 гектар лаьтта оах дикагIболча трактористаша Арсимирзуев Султана, Сагаипов Салехьа, Алгириев Сайд-Iаьлас, кхычар. Механизатораш Абубакаров Iумари, Малаев ГIании, Газиев Iаьлеи лаьттана дисковании молованиии еш ба. Массаза тIеххкхоачашъю цар нормаш. Ялат дIадувча болх беш я колесни шиъ трактор. ХIаранена тIехьайийзай сеялка. Шин сменах болх а беш норма 12 гектар мара йоацача 14—15 гектар мукх дIабув трактористаша Бекишев Iумареи Цупугов Хьамидеи, Цакаев Iусманеи Тураев Iисаси. Гурахьа дув ялат чуийнна дIадувш латт.

В. МУЛАЕВ,
Ачхой-Мартана района «Овощевод» яхача совхоза механизатор.

СМЕНАХ — ШИ НОРМА

«Грозпромстрой» треста механизатора Попов Григорий Семеновича 36 шу да производстве болх бу. Механизацеи гIишлойи управлене болх беча укх шийтта шера цунна ейзар лаьтта оахкача ерригача машиний къайленаш. Шийн балха говзал цамаьрша дIа а лу цо къоначa болхлошта.

ХIанз Попов ше болх беча Р-4 яхача экскаваторца № 678 йолча геттара кIоаргача тохкама скважина лаьрхIа хий хьачудула траншей йоаккхаш ва. Планага диллача 380 кубометр хила езача 800—1000 кубометр траншей оахк механизатора. Из цхьан денна нормала шозза дукхагIа хул.

А. ТИЩЕНКО.

ХАНАЛ ХЬАЛХА

Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе укх шера къаьстта дика къахьегаш я Тоноянц Азот Алиевсович керте латтача № 22 йолча установка коллектив. Шера план цо кхоачашъяьй 16-ча ноябре. ХIанзлехьа планал совгIа арахийца продукци эзараш тоннаш я. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера паччахьалкхенна кходаьл 80,4 эзар сом ахча. Цига хьинаре къахьегарча белгалбаьннаб технологаш О. Ханбеков, А. Соколов, О. Абдулрашидов, кхыбараш.

Ханал хьалха бувлаш къахьегаш ба цу заводе Штейнгарт, Абасалиев, Тарасов керте латтача установкай технологаш. Цхьайтта бетта план цар кхоачашъяьй 9—15-ча ноябре. ХIанзлехьа планах лаьрхIачул совгIа арахийца продукци итташ эзараш тоннаш я.

Л. ФОМЕНКО,
тха штате йоаца корр.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДАЬД

ЧIоагIа хьийкъай шекара свекла Гудермесски района «Дружба» яхача совхоза кхашка. Дийнахь а бус а нахадлаш дIаувзаш латт мерза овлаш шекар доаккхача заводе. Совхоза болхлошта укх юбилейни шера хьалхашка латта декхараш доккхийи бехктокхамеи да. Шера планах чуэца езаш хинна шекара свекла пхи эзар тонн яр. Цхьабакъда, совхоза болхлоша шоай кхоачамех бизза пайда эцарах уж декхараш тIеххкхоачашде вIаштIехьдаьлар. Планах лаьрхIачул совгIа чуийца лакха дикал йола шекара свекла 900 тонн я.

Иштта лакха хьокхамаш доахача социалистически яхье хьалхара моттиг лелаеш хьаснай Бондаренко Мария керте латта шекара свекла кхеш звено. Ше доал деча 38 гектарах хIаране тIара 250 центнер шекара свекла яккха социалистически декхараш тIаийцадар цо, хIаьта чуенар 440 центнер я. Гуш махиллара социалистически декхараш дукха хIама ца эшшаш шозза тIеххкхоачашдаьд.

ШоллагIа моттиг яьккхай Костырина Екатерина керте латтача звенос. 250 центнера метта 400 центнер свекла чуийцай цо.

КарагIдаьнначох кхоачамбац совхоза болхлоша, кхы а хьинар айдаь къахьег цар. Сихбенна планал совгIа свекла дIалуш ба уж.

П. МОЛОСТОВ,
«Дружба» яхача совхоза керттера агроном.



Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дузаш Красноярски ГЭС-а дунен тIа эггара а йоккхагIйолча шин агрегато промышленни ток еннай.

Сурта тIа: Красноярски ГЭС-а лохерча бьефа сунт. Енисея аьттехьара берд.

Н. Акимова сурт.
ТАСС-а фотохроника.

НОТ-а ШЕРРА НИКЪ

Октябра 50 шу дузача денна дикача къахьегама толамашца накъабаьхкар Ленински района къахьегамхой. Юбилея сийна тIаийца хинна социалистически декхараш йиллача ханал итт ди хьалха кхоачашдир. ХIанз кхы хьинар лаьгI ца деш къахьег цар пятилетка шоллагIча шера задани кхоачашъеш. Пятилетка хьалхарча шин шера предприятеша арахецача продукце объем 25 процент лакхъе лаьрхIад районе. Цхьабакъда, керда производственни мощносташ хьалъяра чотах а доацаш предприятешка балха овсарле лакхъярах чакхдаккха лаьрхIад из гIулакх. Цудухьа къаьстта теркам тIабохийт парте райкомо района предприятешка, гIишлон объекташка шерра механизаци, автоматизаци, НОТ, Iилма карагIдаьнна кертиздар балха юкъедоаладара. Цу гIулакхах хIанзле боккха пайда баьннаб. Укх шера итт бетта соахкарчул 732 эзар сом дукхагIа пайда баьб района предприятеша. Заводашка, фабрикашка, гIишлош еча хьалха латтарий опыт дIайовзийтача дикка новкъостал ду райкома инициативах вIашагIъеллача новаторий Советашеи школашеи. 11 новаторий совети 25 школеи я районе.

Бетт-бетта дукхагIа хулаш йоагIа НОТ балха юкъе йоагIаш йола творчески бригадаш а. ХIанз 50 гаргга я уж районе. Цар новкъосталца предприятешка 15 НОТ-а план кийчъяьй, хIаьта царех 7 хIанзле балха юкъе а йоалаяьй. Райкомо цахаддаш тIахьожам лоаттабу из лоархIаме гIулакх мишта лел, малагIча хьала тIа да хьожаш. Из болх тхона лоархIам болаш хилар да укх шера йокк-йоккхагIеи лоархIаме продукци арахецаш йолеи предприятеш кердача планированеи экономически стимулированеи система тIа ялар. Парте райкома совещанешка, бюро заседанешка предприятей экономика лакхъяра дешаш дувц, из лакхъергйола наькъаш лех, боккха теркам тIабохийт Iилма карагIдаьннараш балха юкъедахьара дешашта. Иштта НОТ-а хетаяь йоккха конференци яьяр райкомо. Конференце ювцаш хилар свердловчаний опыт. Диъ шу даьннад шоай болх Iилман ларда тIа а баьккха цар къахьега. Предприятешка болхлошта хьалхашка шо-шоай балха опыт ювцаш къамаьлаш дир тайп-тайпарча йоккхийча предприятей кулгалхоша, Iилман болхлоша. Цу мероприятех дикка пайда баьлар.

Парте райкоме НОТ-а уголок кийчъяьй оаха. Уголоке цехашка, участкашка, балха моттигашка НОТ балха юкъеяхьара экономически анализ яра методиках, технически эстетиках дола литература да. Каст-каста НОТ дикагIа вIаштIехьъяккхареи из балха юкъейоалаяреи планашка хьажар хургда районе. Из тайпа план дикагIа оттаьчоа преми а хьежаергья.

НОТ балха юкъейоалаеча боккхача лоархIаме да кадрашта кхетам балари уж нийса дIаоттаяри. Цудухьа партийни организацеша хьинар, инициатива, дIадоладаь гIулакх чакхдоаккхаш оамал йола нах херж из керда болх сецача бусаргбоацаш дIахо бахьара. Вай мехка хьалхалаттача коллективай опыт теркам тIабохийташ Iома а еш цунах шерра пайда эц НОТ балха юкъехьош йоагIача организацеша. Укхаза къаьстта боккха лоархIаме я гIулакхаца, дика вIаштIехьъяьккха социалистически яхь. Цу гIулакха предприятешта юкъе къаьстта белгала я «Красный молот» яха завод.

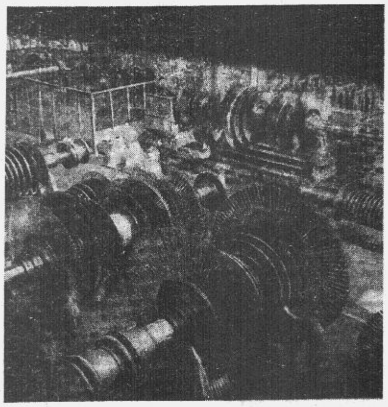
Болх кердача тайпара вIаштIехьбаккхарах завода баьнна пайда боккха ба. Ф720—1000 мм йолаш диаметр йоккха йоаца турбаш автоматически сварка еш хоттилга вIаштIехьдаьккхад. Из бахьан долаш шера пхи эзар сом кходе торо хул, хIаьта иштта караерзаяьй нитроцементаци яра процесс, коача бедал кийчъеш йолча установкана монтаж яьй, иштта дукха кхыдола балхаш чакхдаьха даьннад. НОТ балха юкъейоалаеш чакхъяьхача мероприятеех итташ эзараш сомий маьха пайда баьннаб завода.

Цу заводе санна НОТ балха юкъехкхахьарах доккхий толамаш даьхад «ГАРО», «Маслозавода», кога гIирса фабрика коллективаша а.

НОТ предприятешка балха юкъейоалаяра гIулакх кхы а дикагIа хилийтара дика новкъостал ду болхлошта юкъе коммунистически къахьегама ударник яха цIи яккхара лоаттабеча къовсамо. Райкомо къаьстта теркам тIабохийт из къовсам массанахьа шербара. Белгаллаккха доагIа из къовсам предприятешка дIаболабераш а цун керте латтараш а коммунисташ хилар. Иштта Горпищекомбинате болх беча 155 сага юкъе 68 саг «Коммунистически къахьегама ударник» яха цIи яккхара къовсам лоаттабеш ва. Берригача коммунисташа дакъа лоац цу яхье. Партийни собранешка каст-каста коммуниста авангардни роль ювц, предприяте экономика чIоагIъяра, НОТ шерра балха юкъейоалаяра дешаш увттаду.

Цхьабакъда, НОТ балха юкъейоалаеча хIанз а дукха кхоачамбоацараш да. ХIанз а моттигаш нийсла района предприятешка йолча торонех, производственни фондех бизза пайда ца эцаш. Дикка теркам тIабахийтац цу гIулакха цхьайолча предприятей кулгалхоша. Эсала лел хьалхалаттарий опыт дIай-хьай йоаржаш а болх. Уж кхоачамбоацараш тераш а даь НОТ балха юкъейоалаяра болх дикагIа вIаштIехьбаккхара мероприятеш белгалъяьй парте райкомо.

С. ЦУРОВ,
КПСС Ленински райкома промышленно - транспортни отдела заведующи.



КПСС XXII-ча съезда цІерагІча Ленинградски металлически завода юбилейни шера толамаш дахарах КПСС ЦК-а, СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума, СССР-а Министрий Совета, ВЦСПС-а памятни байракх енна. Даьхен турбостроени дІайолаьр я цу предприяте коллектив. Революци хилалехьа заводо кийчъяьй ерригa а 26 турбина, юкъара мощность 9 эзар киловатт гаргга а йолаш.

ХІанз заводе серех арахец цкъара йола мощность 200 а 300 а эзар киловатт йола энергетически блокаш.

Советски Союза эггара йоккхагІйолча тепловой электростанцешка толамца болх беш я уж турбинаш. Предприяте кийчъяьй 800 эзар киловатт мощность йола шиъ вал бола паровой турбина, хІаьта дукха ха йоаццаш конструктораша оттайир паровой турбина—цхьа миллиони ши бІаь эзари киловатт мощность йолча гиганта эскизни проект.

Сурта тІа: низ болча паровой турбинай ротори участке.

П. Федотова сурт.
ТАСС фотохроника.

СИЙРДА БОАГ ЯХЬА СИЙГ

Дукха ха йоаццаш дездаьча Октябра шІейна накъадолхаш пьржа социалистически яхь ца йойта дерригa низаш тІадахийтад тха совхоза къахьегамхоша. Кхыча тайпара хила йиш а яц из-м пятилетка шоллагІча шера декхараш ханал хьалха кхоачашдергда аьнна денна дош дохале йиш яц. Цу гІулакха оарцагІъяьннай хІанз партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш. Оаха тхоашта хьалхашка оттадаь керттера декхар —хІанзалца хьахинна балха темпаш лох ца ялийтар.

Къаьстта терко тІайохийт оаха хьайбай боахама продуктивность лакхъяра, хІана аьлча из эггара халагІдела дакъа да тха совхозе. ХІанз а кхоачамбоацараш дукха да укхаза: фермашка йоаггІаш йола механизаци яц, дукхагІа дола балхаш кулгалца ду, хІаьта баккха беззача тайпара вІаштІехьбаьккхабац хьайбаш леладерий къахьегам, доаггІача тайпара кхоачашдулац цар хьашташ а. Цу гІулакхаша цІаьхха хоа ца лой а юхабетт болх, лакхъялийтац къахьегама овсарле.

ХІаьта цу халонех къаьхка Іе йиш яц, тха хьайбаш леладерашта из ха а хов. Шийна хьалхашка оттадаь декхар лерттІа кхоачашде гІерт царех хІаравар, хІаьта ка а йоал.

Дукха ба тха совхозе кхычарна хьокхам а телаш творчески къахьегаш бола хьайбаш леладераш. Цар опыт, говзал кхычарна юкъе йоаржаю, уж дикагІа толамаш даха тІахьех.

Тха вокххагІа вола жа Іу Ажигов Султан-Хьамид совхозе цІи хеза ва. Укх шера цун Іулацара хІара 100 устагІан тІехьара 96 Іаьхар хиннаб, хІаьта цаІ па болийташ хьалхедаьл уж. Планах лийрхІачул 6 Іаьхар совгІа хул уж. Республика дикагІа болча жа Іуша пийсвала гІерт Ажигов. Цунца яхь а лаьца шоай хьокхамаш лакхдеш ба совхоза жа-Іуй Оздоев Асхьаб, Ажигов Абукар, Алиев Іаьла.

Иштта хьинаре цар къахьегар бахьан долаш тха совхоза торо хилар Октябра шІей хьатІакхачалехьа дуккха хьалха Лаьхенга хоам бе: планах 210 мара доацача 254 центнер тха дехкар пачхаьалкхенга, дуккха тІехкхоачашйир жа дахкара план а.

Дукха дулх дера тхона лоамашка бахача скотникаша а. Из бахьан долаш совхоза торо хилар планал совгІа 26 центнер йолаш пачхаьалкхенга 3126 центнер дулх дохка. Белгалдаккха деза лоаман даьгІенашка доажадаьча хьайбай дулх дарта хилар. Оздоев Махьмада доажадаьча хІара бежана дийнахьи буси 660 грамм дулх тІакхетар, планах ах килограмм мара йоацача. Иштта лакхара хьокхамаш даьхар лоаман даьгІечашка скотникаша Плиев Идриса, Шанхоев Салангире, кхыбараша.

Шаккха ца хиннача тайпара шоай хьинар айдаь овсарле къахьег доаркаша а. Гаьна дац пятилетка кхоалагІа шу, кхоачашде деза шоаш денна дош. ДукхагІа болча доаркаша тІайийца декхараш лакха да—хІара кхоабача Іаттагара 1800—2000 килограмм шура.

Къаьстта хьинаре къахьегаш я Барахоева Лемка. Цуи социалистически декхар — хІара кхоабача Іаттагара 3200 килограмм шура яккха аьнна да. ХІана кхаь эзарнега дІакхаьчай из. Дукха хІама ца эшшаш шоай лакха декхараш кхоачашдаь бовла гарга ба доаркаш Торшхоева ЗахІарат, Мархиева Зайнап, Цечоева Марджан, Чегиева Лида, Орцханова Хадшат, кхыбараш.

Пачхаьалкхенга шура йохкара 10 бетта задани 106 процент кхоачашъяьй совхозо. Даьхенна дІаеннай 10270 центнер шура, шера планах 10901 центнер йолча.

Иштта толамаш дахар бахьан долаш КПСС райкомеи райисполкомеи карара кара тела цІе байракх хІанз тха хьайбаш леладерашка я. Цу гІулакхо кхы а лакхбу цар бехктокхам. Советски Іаьдала 50 шу дузача деношка даьккха сий дожийта йиш яц.

Тха профсоюзни организаце беррига болх тІаберзабаьб хьайбаш леладерашта юкъе социалистически яхь шерагІа йоаржаяра. Массайолча фермашка баьча балха каст-каста итогаш ю, дикагІбарий опыт дІайовзийт, арахец къахьегама листокаш, молнеш, котбаьнараштa премеш, совгІаташ тел, хьайбаш леладерий вахара хьалаш толду.

Хьалха санна сийрда боаг юбилея сийна хьайбаш леладерашта юкъе лотабенна яхьа сийг. Тха уйла я массаза а из иштта багийта.

М. ЦОРОЕВ,
Наьсарен района «Назрановский» совхоза профсоюзни комитета председатель.

ТЕРКАМ ЛАЬГІБИЧА...

Юкъарча хьайбашта доакъара база чІоагІъяра боккха теркам тІабахийтаб укх шера Грозненски района Ленина цІерагІча колхоза хьайбаш леладераша. Хьайбашта эшача планови заданел цаІ ах дукхагІа еллай силос, кхоачамхиллал Іалашдаьд гІожа доакъар, концентраташ. Укх шера Іалаьмате дукха маьхера доакъар кхаьчад хьайбаш леладерашка — шекара свеклай мерза оалаш. Цу дерриганега диллача дика вІаштІехьдаьккха хила дезаш дар колхозе хьайбаш Іана чусовцаделга. Цхьабакъда хьайбаш чусовцадаьча хьалхарча деношке гучадаьлар цІенхаштта кхоачамбоацараш хилар а.

Белгалдаккха деза цу кхоачамбоацарех керттера дар хьайбаш чулоаттадеча помещенешта ханнахьа ремонтни балхаш даь ца хилар. Къаьстта воча хьала тІа я Ильиновски юрта уллача кхоалагІча фермера хьайбай помещенеш. Іа даккха биъ бІаь етти дахка цинараши дитад укхаза. Уж дерригa хьайбаш чуоттаде кхоачамхиллал помещенеш я, цхьабакъда цу помещенеех цхьаьраштa ремонт ца ярах 150 етти шинари укх деношка арадисад.

Ши шу хьалха хьалъяь ши бІаь бежана лаьрхІа керда корпус эксплуатаце дІаеннай ферме. ХІанз ремонт е езаш я из. НаІараш Іоьхай, корашка кизгаш дац. Чухь шин оагІорахьара мух хьекх. Уй деха да. Из дерригa бахьан долаш хьайбаш чудохка йиш яц.

Из ферма чуйоагІача комплексни бригада бригадира Н. Полушина яхачох цу корпуса ремонт е кхо-диъ ди мара эшац. Цхьабакъда, уж кхоачамбоацараш дІадаха низ кхоачаргбац хьайбаш леладерий, хІана аьлча эша материалаш яц, хІаьта колхоза гІиллошъераш дукха сиха а бац цу гІулакха.

Иштта цІенхаштта ремонт е езаш я хІанз хьайбаш чудола помещенеш а. Доахан дахкача отделене наІараш ца хиларах шин оагІорахьара мух латташ тамбурашка шийла я.

Йоакхо е лаьрхІадар укх ферме къахьегача хьайбаш леладерий: цІа хьалде доладир. Цхьабакъда из хьалдаь дала дукха хІама ца эшача хана гІирс хьалбара балхаш совцадаьд. Цудухьа хІанз доаркашта салаІа бІоахбала, пхьегІа йилла, хий дІоахде моттиг яц.

Колхоза хьайбаш леладеча цхьоалагІчеи шоллагІчеи фермашка дукхагІа долча даькъе помещенешта ремонт яь яьннай. Цхьабакъда укхаза а нийсъелар ший тайпара проблемаш хьалхарча деношке. Доакъара линеш оттаяь подсобкаш дІаяьхача шин корпусе хІама дац а салаІа а моттиг яц доаркашта. Из кхоачамбоацар дІадаккха цхьаккха хІама дац кулгалхоша. ХІаьта шура йоаккхача наьха йоакхо е-м йоагІар, цул совгІа гІулакх Іанна гаргагІерта хилча.

Нийслуш йола халонаш эшаеш шоаш леладеча хьайбашкара дукхагІа шура яккхара дерригa низаш тІадохийт доаркаша. Цу хьакъе лакхара хьокхамаш гойт орден лелаеча доаркa Агеевас. Ше леладеча доахангара 140—150 килограмм шура йоаккх цо хІара дийнахьа. Цунгара хьокхам ийбеш къахьег кхыча хьайбаш леладераша. Шоаш леладеча доахангара 115—120 килограмм шура йоаккх доаркаша Л. Замамикинас, Д. Мамаевас, Р. Яиковас, кхычар.

Толамаш кхы а лакхдара помещенешта сихагІа ремонт яь яккха еза, хьайбаш леладерашта хьалаш Іалашде деза.

А. ПЕНЬКОВ,
Грозненски района халкъа контрола член.

ЯЩУРАХ МИШТА ЛОРАЛУ

Ящур хьайбашта чІоагІа дІа-хьа доала лазар да. ДукхагІа долча даькъе доахания, жена, хьакхарчашта, гаьзараштa, никалашта хул ящур. Іалаьмате чІоагІа хала хул ящур Іаьсаашта, Іоахараштa, хьакхий хурскашта, наха а хьадала тарлу ящур. Из лазар хулийт вирусаша А, О, С, Сат Азия, «А»—АИ яхача типах йолча варианта а.

Ящура вирус арахьа яха низ болаш хиларах ящура духьала ю мероприятеш вІаштІехьйоахаши уж кхоачашъеши дукха болх бе беза. Кхоачам ба ящура вирус хи чу 40 дийнахьа, из кхийттача гІожача доакъарца 200 дийнахьа, Іаша замалахьа 105 дийнахьа яхагга хайча.

Ящурах цамогаш долча хьайбашцара вирус хьакъаст шурийца, шолашица, хьайбах хьакъастача кхыча продукташца. Лазар хьадоал цамогаш долча, е цамогаш хиннача бежангара, доакъарца, хица, кІалхьарцарца.

Ящур хиннача боахаме гІехьа ца тетташ Іалаьмате сиха карантин оттаяра де мел девар ца дича, доккха экономически зе деш дуккхача боахамашка дІадаржа тарлу лазар. ЦІаьхха лохлу хьайбай продуктивность: шура 40 процент, Іаьсий дов, хьайбаш дулха эшалу.

Хьайбаш леладеча хІара ферме санитарни культура лакхъяра, профилактически мероприятей ерригa комплексаш йизза кхоачашъяра хьайбай боахаме болх беча болхлой бехктокхам лакхбе беза хІанз.

Ховш махиллара ящур хиннача фермана продукци лохъяларах чІоагІа зе хул, хьайбаш дулха эшалу, цул совгІа лазара духьала деча балхалта дукха руазъа дІалола.

Хала хете а хІанз а дукха фермаш я республике хиланза яргйоацача мероприятей санитарни гІулакхаш доаггІача тайпара кхоачаш ца деш. Фермашкарча санитарни хьалашка хьежжа хургья хьайбайи царгара йоаккхача продуктайи дикал.

Хьайбаш леладеча хІара ферме гаьнаш егІа, гоннахьа сангараш яьхч, е карташ яь хила еза, хІаьта помещенешка, ковнашка цІена хила еза.

Хьайбай продукташ йоахача хІара боахаме, хьайбай боахам чІоагІбара лоархІамера мероприятеш лоархІаш дІаотта деза фермашка гаьнаш йогІара, уж чуерзаяр, санпропускной посташ, изоляторaш хьалъяра гІулакх. ВІалла мегийта йиш яц фермай доазон тІа гІолла наькъаш дехкилга.

ХІанз республика дерригача боахамашка хІара дийнахьа хьайбашта ветеринарни тІахьожам лоаттабе беза, цо торо хулийтаргья цамогаш хинна, е цамогар кхетарах дегабуам бу хьайба ханнахьа хьагучадаьккха могаш дараштцара хьакъоастадаь дулха де, цуица цхьана лазар кхы ца даржийташ соцаде.

Ящур хинна хьайбаш долга гучадаьлча, царца болх бе ветеринарни болхлой, гІулакх де нах къоастабу. Дезинфекци ю установка, хІара дийнахьа болхлой барзкъа цІенде пароформалинови камера оттаю. Лазар хиннача моттиге болх бераш карантин дІаяккхалца цига хул.

Лазар хиннача хьайбашта гІулакх дераштa уж болчча кийчлу даа чІама. Лазар долча моттиге 400—500 метр гаьна гонахьа аьшка саьргах карт ю. Арахьара хьатІабахь наха кхача, эша барзкъа дезосредстваш, инвентарь, эшаш хуле моша доакъар, кІалхьарцар цига кхаччалпа дІатІахьу, хІаьта картал чухьнахьара шоай транспортаца дІахьу.

Лазар долча боккха теркам тІабохийт къаьстта санитарни мероприятеш йизза кхоачашъяра, балха леллалу барзкъа, кулгаш хІара дийнахьа цІендара, помещенешкеи территореи гІеи дезинфекци яра.

Кхои юхедиса доакъари лаьрхкІа къоастаьча моттиге дІаоттаду, биотермически хьисапе царех доалла лазар дІадаккхара.

Нах бахача моттиге хьайбашта лазар хилча цхьадола наькъаш дехк, транспорт дІачуяхийтац, автобусашка белгалъяьча мара остановкаш яйтац.

Карантин чакхъяллалца хьайбай продукташ, баьцадаараш, сомаш, гІожеи, мошеи, концентрированнии доакъар ящур хиннача юрта доазол арадаккха бокъо яц.

Ящур хилар гучадаккхара ветеринарни болхлошта новкъостал де деза шоай доалахьа хьайбаш дараша. Хьайба баге еха, чопаш беш шодаш ухалга, хьакханггаш е шин барга юкъ лазаш астагІа лелхилга гучадаьлча ше вахача юрта е боахаме гІулакх деш волча ветеринарни специалистага Іалаьмате сиха хоам бе беза.

Ящура духьал еча мероприятеех эггара лоархІамера яр активни иммунизаци я — атта ящур хулача хьайбашта вакцинаца прививка яр.

Лоаццача хана е еза из вакцина. Из пайлане хургда юкъарчеи бахача наьхеи хьайбаех цаІ ца дуташ из гІулакх дизза кхоачашдича. Из лоархІамера гІулакх вІаштІехьдаккхара новкъостал де декхарийла ба горадашкарчеи юрташкарчеи исполкомий, юрта Советий боахамий кулгалхой, хьайбай боахамий специалисташ.

Фермашка ветеринарно-санитарни, карантинни мероприятей комплекс ханнахьеи йоаггІача тайпареи кхоачашйойя, хьайбашта ящура духьала прививка йойя республике ящур хургдац е дІадаржийтаргдац, хІаьта хьайбай продукташ йохкара план кхоачашъеи бахача наха цахаддаш хьайбай продукташ лоаттаеи торо хургья.

Р. НАУРБИЕВ,
Нохч-ГІалгІай АССР юртбоахама министра заместитель.

ХА ЗЕХЬА МА ЙОАЕ

Ер юртбоахама шу дІадолалуш тІанийца социалистически декхараш толамца кхоачашдаьд Гудермесски районца «Гудермесский» яхача совхозо. ТІехдика хьувкъадаьд укхаза дуга, хІара гектара тІара юкъера лаьрхІача шовзткъа центнерга кхаччалца доал из планах лийрхІар 30 центнер мара йоацача. ХІанзлехьа планах лаьрхІачул шозза дукхагІа дехкад из пачхаьалкхенга.

Дика хьийкъай укхаза шекара свекла а. Укх шера хаоттама хьалаш Іаьха аьттув болаш хинна деце а хІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 350—380 центнер шекара свекла чуэц кхаш леладераша. Планах лаьрхІачул дуккха дукхагІа я из. Шекар доаккхача заводе хІанзле 10750 тонн мерзача овлай дІакхаьчай шера планах йоагІар бархІ эзар тонн мара йоацача.

Цхьабакъда, ла йиш йолаш дац иштта дика хьувкъаяь культураш ший ханнахьа чуийца ца яхар.

Сентябрь бетта болабелар совхоза кхаш леладераш дуга чуэца. Дуга чуэцаш йиъ комбайн яр. Цу хана дена 217 гектара тІара мара чуийца даьннадац дуга. ХІанз чуэцанза дисача дугах 90 гектара тІара дар хьекха улл, хІаьта 30 гектар хІанз а тІехь хьакханза да. Из культура чуэца кхаш леладераш дІаболабенна цхьа бутт баьнна ха яр — 21-гІа октябрь. Из ди хьатІакхоачаш, вешта аьлча дерригa а бетта чуийца дуга 65 гектар мара хиннадац, хІаьта цу хана дена чуийцар 152 гектар гаргга да.

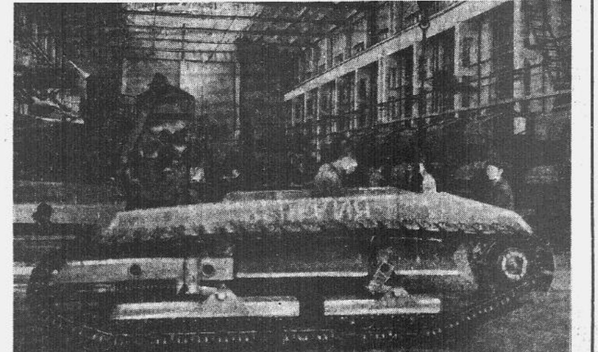
ХІана гуйре тІехьа яхай, хІаьта шелал отта а тарлу. Цулухьа сихха чуийца даккха деза дуга.

Кхы а вогІа латт боахаме шекара свекла чуэцара гІулакх. 27-ча августе дІаболабелар боахама кхаш леладераш свекла чуэца. Цхьабакъда, хІанз а тІехь чуэцанза 35 гектар гаргга шекара свекла я. Дукха свекла я кхашка хьаьккха латташ. Из заводе дІаяхьале шеллург ма йий аьлча, транспорт яц, йоах совхоза кулгалхоша. Из нийса ца хилар хьахьокх укх масало.

Укх деношка шоллагІча отделене кхашка хьа а аьха, цІенъяь кушкаех вІашкатеха латташ 150—200 тонн гаргга шекара свекла яр, цхьабакъда, цу дийнахьа цу отделене болх беш хиннача итт машино 16 рейс мара янзар. Мегаргдий транспортах иштта эсала пайда эца? Машинаш совхозе кхоачамбоацаш хилар бакъ да. Оардаш латта дуга а кхашкара свекла а дІакхахьа кхоачам хилац совхозерча 30 машинахи йиъ лафетахи. Дале а, доацачунга са а ца тувсаш торо яр де деза.

Сухулбе беза совхоза кулгалхоша шелал хьатІакхачалехьа свекла а дуга а чуэцара.

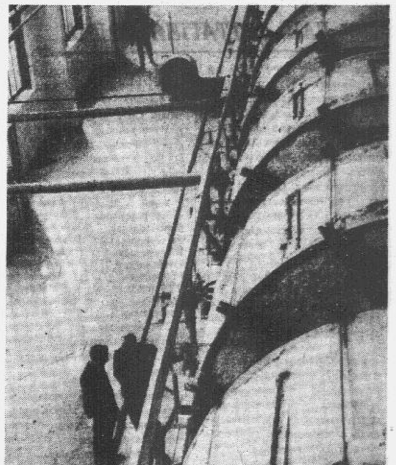
М.-Р. ПЛИЕВ.



«Дальсельмаш» яхача биробиджански завода марка тІалатта ши-шегІа лела гусеничнн комбайнаш чІоаггІа могаеш я Дальни Востокерча ахархоша. Машино уйла тІаззай доазол дехьарча вай лоттагІий а.

СУРТА ТІА: Венгре яхьийта лаьрхІа комбайн вІашагІйоллаш латт.

Г. Хренова сурт.
ТАСС фотохроника.



БАШКИРСКИ АССР. Техническе кизга Салаватски заводе болх бе йолаенна проката цех. Цун проектни низ — шера 3 миллион квадратни метр кизга.

СУРТА ТІА: кизга проката кердача цеха кизга кхехкаду гишк.

Б. Клипиницера сурт.
ТАСС фотохроника.

МАШАРА БОЛХ БЕШ Я АТОМ

Игорь МОРОХОВ,
СССР атомни энергех пайда эцара йолча Пачхаьалкхен комитета Председатела хьалхара заместитель.

Советски пачхаьалкхено ше хьахиннача хьалхарча деношке а денз чІоаггІа уйла тІайохийт Іилма дегІакхувлара, цунах технически прогресса эггара низ болашагІа йолча фактерех цаІ а лоархІаш. Физически Іилма шерра дегІакхувлара юхь дІайолайир 1918—1929 шерашке а денз Петроградски Пачхьалкхен рентгенологически, радиологически, ракови институт, физикаи биофизикаи Московский институт, Петроградски оптически институт вІашагІйолларо. Ядерни физика даькъе лардера балхаш даь эггара хьалхара Іилман коллектив яр тІехбаьнна боккхий Іилмахой-атомникаш — академикаш Игорь Курчатов, Анатолий Александров, Абрам Алиханов, Лев Арцимович, дуккха кхыбараш хьалкхебаь Ленинградски физико-технически института коллектив. Ядерни физикана ду тохкамаш дегІакхувлара юкъе доккха дакъа лаьцар П. Н. Лебедева цІерагІча Московски физически института физикаша-ядерникаша.

ТІом болабалалехьарча хана атомни энерги яккхараи цунах пайда эцараи юхе дІагаргакхоачаваь йола дуккха лоархІамера открытеш йир советски Іилмахоша. Іилмахоша, конструктораша, инженераша, техникаша, болхлоша тІом лаьттача шерашка а тІом дІабаьнначул тІехьагІарча хьалхарча шера а шоай хьинар ца кходеш баьча балхо йиш хилийтар 1946 шера 25 декабре Европе эггара хьалхара, академика Курчатов Игора кулгалца хьаяь ядерни уран-графитови реактор болх бе йолаялийта. Хьадаьхар ядерни бІаьшерен металла плутоне юххьанцара зирхатилгаш. ДІайолаелар адамлен исторе чухь керда зама—атомни энергех машара гІулакхашта пайда эцара зама.

1954 шера 27-ча июне болх бе йолаелар дунен тІа эггара хьалхара Обнински электростанци. 1964 шера И. В. Курчатова цІерагІча Белоярски атомни электростанце болх бе йолайолийт Іи ядерни низаца юхайІоахъаш йола реактор. Цу шера болх бе йолаелар Ново-Воронежски АЭС, хІаьта 1965 шера ноябре хьалхара ток елар Ульяновски АЭС-о. «Атомни электричества фабрикай» низ хІанз миллион киловатт совгІа ба.

Укх гаргарча шерашка хьае езаш я йоккхийча атомни электростанцешта лаьрхІа атомни, экономически рентабельни йолча энергетически реакторий промышленни сери. Цул совгІа Белоярскии Ново - Воронежскии АЭС-ий низ хьалхарчунбар 300 эзари шоллагІчунбар 600 эзари киловаттага дІакхоачабергба, Чукотке хьалъеш латт Билибински АЭС.

Халкъа боахама гІулакхашта лаьрхІа хьалъю доккха доацачеи юкъерчеи низий атомни станцеши установкаши. Масала, йоккхийча блокех латта, 1500 киловатт низ бола водо-водяной реактор йоалла ТЭС-3 яха транспортабельни атомни станци йоккхий электростанцеш хьалъяр экономически пайданагІа долаш йолча районашка беча балха лаьрхІа я. Цо дерригa а денней бийсанней «доагалер» 14 грамм ядерни доагор мара дац.

Ер тІеххьара шераш белгалдоал ядерни энерги духхьал ше электрическичунга яккхара даькъе ду балхаш сихха дегІаухаш хиларца. ХІанзле а дуккха хьаьй термоэлектрически хувцамаш ду установкаш. Масала, 5 киловатт низ бола «Бета-2» яхача тайпах йола генератор автоматически метеостанцеца цхьана 10 шера болх булургболаш я. Ядерни лакха температура телаш йолча сихача нейтронашца летаеча 500 ватт низ болча «Ромашка» яхача энергетически установка 15 эзар совгІча сахьата болх бир И. В. Курчатова цІерагІча атомни энерге Институте.

Сихача нейтронашца лелаеча опытни реакторе даьча тохкамий ларда тІа Каспийски форда йисте хьалъеш латт йІовхала низ цхьа миллион киловатт а болаш йола атомни электростанци. Цо Мангышлака ахгІайрен промышленность электроэнергеца Іалашъяь па Іеш, город Шевченко баха нахи предприятеши Іалашбара форда хий тездеча низ болча установкашта Іи а тергья. Кхы а уйла тІаоз цу станце цуп реакторо ядерни доагор ше доагадаь ца Іеш, из хьадергдолаш а хиларах. Сихача нейтронашца летаю реактораш хьаяро йиш хулийтаргья дІахо йодача хана практически цхьаккха доазув а доацаш ядерни энергетика доагора база шеръе.

Укх гаргарча шерашка советски физикаша шерагІа Іомаергья ядера субмикроскопически дунен чу хулаш йола процессаш. Цу гІулакха царна новкъостал дергда дунен тІа эггара низ болашагІа йолча, Серпуховна юхе хьалъяь яьннача 70 миллиард электрон-вольт энерги тергйолча протоний ускоритело.

Советски Іилмахоша дикка доккха дакъа лоац управляеми термоядерни синтеза проблема къоастаяра юкъе. Цу проблема даькъе пхийтта шера тохкамаш дарца кийч а яь, хьаяьй цхьа бІаь гаргга тайп-тайпара экспериментальни установкаш. Цар новкъосталца вІаштІехьдаьлар лакха параметраш йола плазма яккха. Плазма йІоахьяра тайп-тайпарча методашца керда установкаш хьаяро, шеко йоацаш, гаргакхоачаергья лабораторни хьалашка управляеми термоядерни реакци чакхъяккхара ха.

Советски мехка хьаяьй тайп-тайпара тохкама реактораш, хІаьта хІанз практически хІара союзни республика дуккхача специализированни организацей а я атомни центраш. Шоай тайпара я И. В. Курчатова цІерагІча атомни энерге институтера «МР» яха реактораш; Мелекессера эггара дукхагІа нейтронаш чууха «СМ-2» яха реактор. Боккха лоархІам болаш хургья Мелекессе атомни реакторий Іилма-тохкама институте хьалъеш латта сихача нейтронашца летаю БОР-60 яха экспериментальни реактор. Тохкама реакторашка деш долча балхаша советски специалисташка йиш хулийт атомни энергех машара гІулакхашта пайда эцара тайп-тайпара декхараш эффективнеи сихеи кхоачашде.

Советски Іилмои техникои доккхий толамаш даьхад реактивни изотопехи ядерни зІанарехи пайда эцара даькъе.

Радиоактивни изотопий ионизирующи зІанарех пайда эцара ларда тІа хьаяь Іалаьмате дукха прибораш чІоаггІа юкъеяхай промышленностеи юрта боахамеи дуккхача доакъой практикана. ШерагІа пайда эцаш я релейни радиационни прибораш, коачалийи дема хьисаперча хІамайи боарам бустаргаш, сомал юстаргаш, кхатар дустаргаш, ионизирующи дефектоскопаш, концентраташ юстаргаши анализатораши, тІунал юстаргаш, гамма-терапевтически аппаратура, дуккха кхыяраш.

Укх тІеххьарча шерашка шерра пайда эцаш я химически текстильнии промышленноста цхьайолча предприятешка боккха хьовзам беш йола статистически электричества радиоизотопни прибораш —нейтрализатораш. Геофизически аппаратурои активационни анализа аппаратурои, наштар доалла моттигаш лахарaи тахкараи йолча прибораша йиш хулийт лаьттан тІоанашка из мел кІоаргеи дукхеи доалл ха, пайданера оахкалаш йоахка моттигаш караерзаеча хана тІахьожам лоаттабе.

ХІара шера мехка халкъа боахама юкъекхухь 100 эзар совгІа тайп-тайпара радиоизотопни прибораш. Уж юкъекхахьарах йоала экономически эффект шера 200 миллион сом совгІа я, хІаьта уж юкъеяхьарга дІабаха мах хьалхарча шерра а юхаметтаотт.

Советски Союза промышленносто хьаю радиоактивнии стабильнии изотопашца белгалонаш яь 800 совгІа соединенеш, зІанараш хьахеца 100 эзар совгІа моттиг. Цар номенклатурагеи хьаяра боарамгеи диллача дунен-тІа хьалхарча моттигех цаІ лоац Советски Союзо. изотопни продукцена 30 совгІча мехка экспорт а еш.

Цхьабакъда, цо кхыча мехканта новкъостал а ду атомни энергех машара пайда эцараи квалифицированни специалисташ кийчбараи деш дола балхаш чакхдахар духьа шоай атомни центраш яхка. Советски Союза новкъосталца социалистически дегІаухачеи мехкашка 1955 шера денз хьалъяьй 26 тайп-тайпара ядерни установка, массехк эзар специалист кийчваьв атомни Іилмаи техникаи даькъе. (АПН).

ЭКРАНАШКА ГIОЛЛА ГIА БОАХ КАМОС

«Чрезвычайное поручение» яхача армянски фильма дунен халкъашта юкъера толам

Революционера-ленинца Симон Тер-Петросяна башха-дикача, унзарленехи кхерамехи дизза хиннача вахара сийрдача эпизодех цхьаннена хетадаь да сел дукха ха йоаццаш «Арменфильм» яхача киностуде Ереване даьккха «Чрезвычайное поручение» яха фильм. Шийл тIех кхы цхьаькха воацаш конспираце говзанча хиннача цо тIехдика кхоачашъяьй Владимира Ильича шийна енна лоархIамера задани — Кавказе кхоачабаьб моттигерча революционераша чIоагIа сатувсаш хинна маьхера мухь. Партийни кличка Камо хиннача денал долча къовсамхочун-коммуниста образ оттаю артиста Гурген Тонунца.

Зрителаш чIоагIа хозахеташ хьож цу фильмага. Из хьокха доладеннача хьалхарча кхаь бетта цу картинага хьежав ткъо миллион совгIа саг. ХIаьта «Чрезвычайное поручение» яха фильм мехка экранашка арахийначул тIехьагIа дIадахача цхьан шера цунга хьежа зрителаш ткъаь шийтта миллион сагага дIакхаьчаб.

Советски Армене киноискусства из произведени йовза йиш йолаш ба дунен дукхача мехкий кинозрителаш. ХIанзале а из картина йийцад Польшаи Болгареи, Вьетнама Демократически Республикаи Венгреи, ВIашагIкхийттача IарбийI Республика а Канадай а, Кубайи Пакистанеи кинопрокатни организацеша. Испански меттала даьккха из фильм сел дукха ха а йоацаш Коста-Рика яхача латиноамерикански зрителашта хьекхар.

Армянски кинематографе цIерагIа «Чрезвычайное поручение» яха картина хьокха оттадаьдар Монреале хьайийлла хиннача Дерригдунен выставке.

Литератураи искусстваи даькъе кховзткъе ворхIлагIча шерара Армянски ССР Пачхьалкхен преми эпа оттадаьд хIанз легендарни революционер хиннача Камох дола фильм.

Эдуард МЕЛИК-НУБАРОВ.

БАРТТАЙНАЧА ДЕЗАЛЕ

Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен институте дешаш ва 6,5 эзар совгIа студент. Дуккхача къамех бола тха студенташ цхьа дезал а хинна барттайна бах.

Студенташта интернациональни кхетам балара чIоагIа терко ю института партийни комитета, ректората, комсомола комитета, кхыйолча а общественни организацеша. ХIара дийнахьа беча кхетама балхаца комсомола комитето керттера лоархIа декхар да коммунистически хьисапе къахьега а баха а студенташ Iомабелга. Цу хьакъехьа студентащца тайп-тайпара мероприятеш чакхйоах. Масала тайп-тайпара сайренаш ю, сакъердаме вIашагIкхетараш ду. Писателашца, Х. Нурадилова а М. Ю. Лермонтова а цIерагIча театрай артисташца, Ростоверча заслуженни хьехархошца, граждански Сийлахь-боккхача Дай-мехкеи тIемай ветеранашца, революцеи тIемеи сийлен моттигашка гIолла еча походашка дакъа лувцарашца. моттигерча горнизона тIемахошца, дуккха кхычарца вIашагIбетталу тха студенташ. Къаьстта сакъердаме дар Зимни Дворец йоаккхача, кхаь а тIемашка дакъа лаьцача, 1912-ча шера дена КПСС член волча Чичковскеца хинна вIашагIкхетар. Института вахаре йоккха событи яр «Октябрьски оратори» оттаяр. Цо чулаьцар Пушкин, Некрасов, Горький баьхача хана денз таханарча денга кхаччалца йола ханаш. «Оратори» тIа йоккха моттиг дIалаьцар Шерипов Асланбека образо. Цун сийдола, турпалера гIулакхаш дейзар студенташта.

Каст-каста тханцига хьоашалгIа ух кхыча городий ВУЗ-ашкара студенташ. Иштта дIадахача дешара шера тха институте дIайихьача Iилман конференце баьхкабар Киевски университета студенташ. Дукха ха йоаццаш хьоашалгIа баьхкабар Къилбаседа-ХIирийчера студенташ. ДоттагIлен сайренаш дIайихьар оаха хьаьшашца.

Тхоай аргIагIа тхо а ух тхоай доттагIий, кхыча ВУЗ-ашкара студенташ болча. Цига тхоай вахарах дувц оаха, цардар дова, концерташ увттаду, иштта кх. дI. а.

Массане а безам тIабодаш хул тха институте чакхйоаха тайп-тайпарча темаех йола диспуташ. Къаьстта дукхагIа дIахьу уж историко - филологически естественно-географически факультеташка.

Естественно - географически факультете вIашагIъелла болх беш я «Радуга» яха клуб. Цига беча балхо доккха новкъостал ду студентанта эстетически кхетам балара. Иштта йоккха терко ю институте студенташ дай дикача традицешца хьалкхебара, царна патриотически кхетам балара. Цу хьакъехьа дукха вIашагIкхеташ дIадихьад Грозненски горнизона тайп-тайпарча тIемахошца, граждански Сийлахь-боккхача Дай-мехкеи тIемай ветеранашца, вай халкъа тIема сийлен моттигашка гIолла яьча походашка дакъа лоацаш хиннарашца.

Моральни кодекса принципаш ларде а йолаш хьалкхебу студенташ. Къамашта юкъера доттагIал — из да керттердар. ХIаьта из шоашта юкъе денгара денга чIоагIдеш хьабоагIа студенташ. Дукха ха йоаццаш дийша йистебаьннаб нохчий зIамига саг Гереелиев Хидрии эрсий зIамига саг Марченков Юраи. Шоаш деша мел багIача хана цIаккха а ца къасташ, дешаш а, салоIаш а, бувшаш а гIовташ а цхьана болаш чакхбаьлар уж. Цхьаннена новкъостал эшшача хана из де кийча вар шоллагIвар. Дийша йистебаьлча Эскара мугIарашка гIулакх де тIабийхар. Цига а цхьан подразделене хилар. Цигара цIа а баьхка хIанз ВЛКСМ-а горкоме юха а цхьана болх беш ба уж. Иштта дола доттагIал гаьна доал, цо дог гIоздоакх. ХIаьта из иштта хилийта дика вIаштIехьдоал тха институте.

Цу тайппара бола студенташ кхебеш кIезига къахьегац института преподавателаша.

М. ГАДАБОРШЕВ,
студент.

ЛАЬТТАН ТIА БАЬХА ЭГГАРА ХЬАЛХАРА НАХ

Укх шера аьхки дерригача дунен тIа дIахезар тамашийна керда хIама: Эфиопе къулбехьене, Омо яхача хи йистера, Рудольф яхача Iамагара къилбаседенгахьа 80 километр гаьнара кораьй кхо миллион гаргга шу хьалхагIа Африке ваьхача, истори хьадоладалалехьарча ханарча сага тIехкаш.

1902 шерра а цу районе къаьнара нах баьха лараш кораьяр Борге де Бозасом керте лаьттача экспедицена. Цул тIехьагIа 30 шу даьннача гIолла цIаькха а хи йистерча дуккха метраш сома долча тIоанашта кIалхара къайлеяш хьагучаяха гIертаяр Камиль Арамбурга кулгалдеш хинна археологийи палеонтологийи шоллагIа группа. Исторел хьалхагIа хиннача цхьадолча хьайбай тIехкаш мара кораь хиннаеце а, дIахо хIамаш гучадаргхиларах бола тешам кхы тIа а чIоагIбелар.

ИIаьххача хана кийчо яьчул тIехьагIа укх шера июль бетта кхозлагIа Омо яхача хин атагIа яхар йоккха археологически экспедици. Цунна юкъе яр кхо отряд — эфиопски археологически институтаца цхьана гIулакхаш а леладеш болх баь французски, кенийски, американски.

Юххьанца даьча тохкамаша тешам белар толам баргхилара. Метра тIехьа метр луш хин атагIарча тIоанех IочукIоаргдуш бар тохкамхой. Цхьацца йолча моттигашка 600—700 метр кIоарга дахкар лаьтта. Иззал IочукIоаргбенначул тIехьагIа гучайийннаяр исторел хьалхагIа хиннача хьайбай тIехкаш а: крокодила керта тути, пилла скелет, маймала-бабуина, антилопай, бога-пхьидий, бегемотий, чкъаьрий къаьст-къаьста тIехкаш. Ши миллион совгIа шера гIомараи лоабатаи юкъе яьдай тIехкаш.

Цхьабакъда, экспедице баьнна керттера толам тхьоара вай вийцача профессора Камиль Арамбург керте лаьттача французска Iилмахошта доагIача дакъа кхаьчар. Духхьал цу отряда аьттув баьлар 610 метр кIоаргачара исторел хьалхагIа ваьхача, хIанз паравстралопитекоалона сага мочхали церги лаха. Кора а яь, Париже хьаенача цу тIехкашта баьча тохкамо хьахьейхар хьалхагIа ЮАР-е, Кене, Танзане территоре тIара тIехкаш кораяь вайза волча австралопитека паравстралопитектара хилар. Цу доллача хIамаша бакъю, истори хьадоладалалехьа Африке баьхача наха, хьалхагIа хийттачул, дуккха а дукхагIа моттиг дIалоацаш хинна хилар.

ХIинзалца Азера кораяьча, чогара хьалха ваьхна сага тIехкаш хьалхаIарчу европейски сага еха» ерриге а 400 эзар шу а мара ца хилар теркал а деш, Iилмахошан соцам бара, эзара хенахь лаьттан тIа ваьнна саг Африкера хиларах.

Экспедицена кораяь дукхагIа йола тIехкаш Аддис-Абеберча къаман музее хьокха оттаяьй.

Аддис-Абеба.

В. МАТВЕЕВ,
ТАСС корреспондент.

РОССЕ ДИКАГIЙОЛА БИБЛИОТЕКА

ВорхI шу даьннад Йоккхача Ачалкхерча юртарча библиотеке Бязиева Лайлас болх бу. Цо чIоагIа къахьег КПСС XXIII съезда материалашта пропаганда еш, юртбоахама производстве хьалхалатта опыт ювцаш а кхыдола а литература наха юкъе дIадоаржадеш.

Библиотекера книжкаш ца дешаш цхьаккха саг ца хилийта гIерт Лайла. Каст-каста го йиш я из бахача наха наIарга яха. Цига цо книжках лаьца беседаш ю. Цу тIара сакъердаме хIамаш дувц, цу тайпара кхыбола а агитационни болх бу. Цу дерригане а торо хулийт библиотекера деша книжкаш кхухьараш дукхагIа хилийта.

Эггара хьалха цу библиотеке дIачуваьннача кхетаде хала дац мел йоккха терко ю укхаза гойтара агитаце. Хьалтеха доахк Советски халкъо 50 шера даьха толамаш дувца плакаташ, каст-каста кийчъю кердача литература выставкаш, йолаш я граждански оборона уголок. Къаьстта дукха болх бу цо дешархошца. Уж библиотеке хьагул а беш царца тайп-тайпарча темаех беседаш ю, царна лекцеш еш, кийчъю тематически а салоIама а сайренаш, дешара конференцеш чакхйоах.

Лайлас укх шера заочно дешаш чакхяьккхар культпросветучилище, хIаьга дIахо а деша, ший кхетам лакхбе уйла йолаш я.

Советски Iаьдала 50 шу дузача юбилейна хетадаь дIадихьача библиотекай Ерригроссийски хьажаре «РСФСР-а дикагIйола библиотека» яха сийлен цIи лаьккхар Бязиева Лайлас кулгалдеча библиотека. Укхаза тIатехача бакъахьа хургда Лайлас санна из сийлен цIи яккхара тIехь къовсам а лоаттабаь вай республика кхы а ийс библиотека белгалъяьнналга. Царех я МалгIабика городской берий библиотека (заведующи М. Пущина), Шаьла района Алероевски юртара библиотека (заведующи А. Байзмурадова), Грозненски района Первомайски юртара библиотека (заведующи Л. Сычова) иштта кхыяраш а.

И. БЕРЛИЗЕВ,
республика культура министерства вонкхагIвола инспектор.



Дукха посетителаш ух Москве хьайийллача Ерригсоюзни юбилейни художественни выставке. Цига хьокха оттадаь да ерригача пхийтте а союзни республика художникаша хьадаь 2000 совгIа картина, скульптура, графически листаш, манументалыни композицеш. Произведенеша кердайоах Советски пачхьалкхен исторе сийлахьа оагIонаш, хьахьокх вай мехка таханара ди.

«Октябра гвардейцаш».

Художника М. М. Чепика картина (Киев).

ТАСС фотохроника.

МУЗЕЙНИ СТЕНДАША ДУВЦ

Минске хьайийллай республика медицина исторе музей. Цун материалаша дувц, юкъера лаьрхIача саго вахаш йоаккхача хана йIоахалга (73 шу) диллача США, Англи, Франци санна долча мехкел хьалхаьннай Белорусси яхаш. Советски Iаьдал даьнначул тIехьагIа денз укхаза цIенъяь дIаяьккхай хорш, геттара кIезигденнад кхыдола инфекционни лазараш. Юкъара профилактически достам лаьцаб унахцIено лораяро. ХIара итт эзар сага лоархIаш 22 лор, больницашкара бIаь гаргга менги кхоач республике.

Укх пятилетке республике хьаелларгья керда 50 больница, поликлиника, бераш ду цIа. ДукхагIа хургья санатореш, уж хIанзале а шовзткъе иттанега дIакхаьчай цига. Кадраш дукхагIа кийчъергья кхаь медицински лакхерча дешара заведенеи 9 Iилма-тохкама учреждении, хьалъеш латт 7 медицински училища.

Ефим ГАЛНИН,
АПН корреспондент.

Доазол дехьара

ВАЙ ДОТТАГIИЙ БОЛЧА

Варшава. Берригача мехка еш я Польски вIашагIкхийттача болхлой парте члений партбилеташ хувцара кампани: промышленни предприятешка, пачхьалкхен юрта боахамашка, тIема низашка, лакхерча дешара заведенешка. Массанахьа а польски коммунистий ши миллион хулача эскара членаша торжественни хьале хьайиду керда билеташ. Партсобранешка хул парте ЦК Политбюро членаш, парте ЦК-а секретараш, цIи хеза пачхьалкхен деятелаш, цар коммунисташка дувц мехка хьалхашка латта керттера декхараш, дIайовзийт дунен тIа хIанз латтача хьала керттера проблемаш.

* * *

Берлин. «16 ноябре кулгаш яздаь 1968 шера СССР-еи ГДР-аи юкъе вIаши товараш лоаттадергдухлараx дола протокол шин мехка юкъе дIахо а дуккхача хана торгови соглашени хургхилара тIехьа баьккха лоархIаме гIа ба, —аьлар ГДР-а арахьарча экономически дешай министра Хорст Зеллес.

* * *

АПН агентствас араяьккхача интервью тIа Зеллеса белгалдоаккх, из протокол ГДР-аи СССР-аи юкъе вIаши тIа-тIа айххагIа гIулакхаш леладара новкъа баьккха керда гIа хилар.

Интервью тIа белгалдаьккхад шаккхе мохк йIаьххача хана вIаши боккхий торгови портнераш хилар. ГДР-а арахьарча торговле советски товараша 40 совгIа процент лоац, хIаьта ГДР-ага СССР-а арахьарча торговле обороте 20 процент кхоач.

* * *

Ханой. Вьетнама Демократически Республике общественнии пачхьалкхени вахаре кхалнаьха бола лоархIам тIа-тIа лакхлу. Районни административни комитетий членех 27 процент кхалнах ба, районни халкъа советашка 45,9 процент лоац цар, общественни халкъа советашка — 47 процент совгIа.

Укх шера хьалхарча ялх бетта Вьетнама къахьегамхой парте хьайийбаьча нахах 34,6 процент кхалнах ба.

* * *

Улан-Батор. 40 шу дизад Жаргалантуйски госхоз вIашагIтехача хана дена. Мехка эггара а къахьнагIчарех бола ялатеи хьайбайи цхьа боахам ба из. Сийлахь-йоккхача халкъа хурала Президиума указах госхоза директора Д. Арьяана общественни боахам чIоагIбеча доккхий гIулакхаш карагIдаларах МНР къахьегама Турпала цIи еннай. Госхоза дуккхача болхлоштеи специалисташтеи орденаши медалаши еннай.

(ТАСС).

Вьетнамерча тIема духьала

Дукха ха йоаццаш Японера Советски Союзе баьхка США граждана — Майкл Линднер, Крейг Андерсон, Ричард Бейли, Джон Барилла машар лорабара Советски Комитете баха хиннаб.

Кепайоазон тIара ховш мадарра, укх тIеххьарча ханналца США герзашцарча визий военни морякаш а «Интрепид» яхача американски авианосца тIа гIулакх деш а хиннаб уж.

Цу виъ американски моряка лаьрхIад, шоай правительства Вьетнаме леладеш долча, цIий мехкадеча зуламашта юкъе кхы дакъа лаца шоашта могарг ца хилар. Машар лорабара Советски Комитетагара дийхад цар тIехьагIа кхыча мехкашка дIабахара шоашта новкъостал делга, шоаш Вьетнамера США агресси харцахьа лоархIаш хилари шоай дерригa вахар американски империализмо леладеча, цIий мехкадеш долча зуламашта духьала лоаттабеча къовсама дIадала кийча хилари мадарра дIакхайкаде торо лулга.

«Тхо, виъ: Крейг Андерсон, Джон Барилла, Ричард Бейли, Майкл Линднер, духьала ва дерригача агрессивнии тIемашта, къаьстта а Вьетнамерча американски агрессена духьала. Тхо духьала да дIахо а США тIема низ Вьетнаме а Къулба-Малхбоален Азе кхыча мехкашка а совбахара.

Оаха зулам лоархI технически дегIабеначa мехко граждански нах боабар а боккха боаца дегIабоагIаш латта юртбоахама мохк бохабар а.

Вьетнамски халкъо ший кхела доал ше де деза аьнна хет тхона.

Къулба-Малхбоален Азера США деррига бIунаш цIендаь арадахара тIехьа да тхо.

Дерригача дунен тIара дукхагIа бола нах тIема духьала ба. Цудухьа тхона а иштта хет деррига герзашцара низаш кIеззига мара ца дуташ кIезигде деза аьнна.

Тхо Советски Союзе даьхкад Советски пачхьалкхе цу тIема духьала йолга тхоашта ховндаь. Тхо укхаза даьхкад лакха моральни бехктохкам бола, иштта тIема духьала бола бокъонца бола американцаш болаш хилар дIахайтар духьа. Машар бахьан долаш оахош лоаттабеча къовсаме тхоашта Советски Союзо, машар дукхабезаш бола мохк ше хиларах тарра, новкъостал дергда аьнна хет тхона.

ДIахорча тха планех лаьца аьлча, машар лорабара Советски Комитетагареи Советски Союза халкъагареи дех оаха машара тIехьа латтача дунен хьалкъашта юкъерча низашца бувзам тасса а уж хьаллаца а тхога йиш хургйолаш болча моллагIча нейтральни мехка тхо дIадахара тха аьттув а боаккхаш, машар бахьан долаш оаха лоаттабеча къовсаме тхоашта новкъостал дар.

ТIема гIулакх дитара хьакъехьа тхога соцам байта йола событеш ювц лохехьа. Тхо виъ 1967 шера сентябре вIашагIкхийтар цу хана Тихоокеански заливе лаьттача «Интрепид» яхача авианосца тIа. Авианосца катапульт лелаеш вар Майкл Линднер, Ричард Бейли, Джон Барилла. Балхага гIолла каст-каста Крейг Андерсонаца вIашагIкхеташ хулар Майкл, цул тIехьагIа цо вокх шиннеца хьоашал тохийтар. ТIема хьакъехьара идеяш тхох хIаране шиа-шиа яр, хIаьта цунцара уйла во йолаш тхо хиларах хIара оаха къамаьл массаза ду из тIом мараI кхы дувцаш хIама хилацар тха.

Тихоокеански заливе боевой позицешка латташ бIарчча бутт баьккхачул тIехьагIа кIиранна командага салаIийта аьнна Японера Йокосука яхача порте дера «Интрепид». Тхо виъ 23-ча октябре тхоашта йоагIа мукъа ха хьа а ийца, тхоай военни форма граждански бурзкъашца хийца а хийца, Токио йодача поезда тIахайра.

Оахош даьча гIулакхах тIехьагIа хургдар геттара дика ховш дар тхо.

25-ча октябре цхьаболча японцех кхийтар тхо, хIаьта цар а шоай аргIанна машара тIехьарча японски боламга хоам бир тха гIулакх дувцаш. Цул тIехьагIа цу болама викалашца вIашагIа а кхийтта, оаха царца дийнар кхерам кIезигагIа хургболча тайпара тхоашта хетар дукхача наха хозаргдолаш дIадувцилга тха вIаштIехьдаргдола дешаш. Из оаха киноплёнка тIа яьккхача пресс-конференце формехьа дергдолаш тхоай соцам хинначул тIехьагIа оаха дийцар кхерам боацача паькъаца Японера дIагIолгах дола дешаш.

Крейг АНДЕРСОН,
Джон М. БАРИЛЛА,
Ричард Д. БЕЙЛИ,
Майкл А. ЛИНДНЕР.

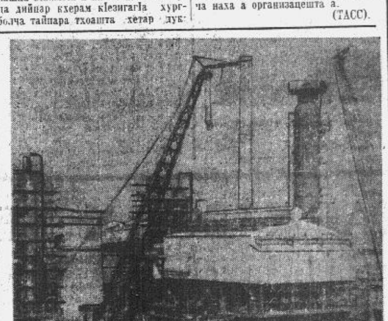
1967 шера 17 ноябрь.

* * *

Машар лорабара Советски Комитет дог тийша я, США цу гражданаша даь дехар а заявлени а дуккхача машара тIехьа латтараашта юкъе шерра могаеши хьаллоацаши хургхиларах, Майкл Линднера, Крейг Андерсона, Ричард Бейлена, Джон Бариллана хьашт дола тайпа торо лургья общественноста шеррача гIозараашта цар оаз дIахазийтара, цар кхайкарал США империалисташа Вьетнаме цIий мехкадеш лоаттаеча агрессена духьаларча халкъий эгIазлен низ болча тоатола дIакхетийтара.

Машар лорабара Советски Комитето шерагIча тайпара новкъостал хIанзалца а даьд, дIахо а дергда Вьетнамера агрессивни тIом соцабар духьа, вьетнамски халкъага ший кхел шийга къестаяйтара цунна бокъо ялар духьа къовсам лоаттабаьчеи хIанз а лоаттабечеи берригача наха а организацешта а.

(ТАСС).



Городе Шале (Малхбоалехьара Словани) хьалъеш латт йоккха химически комбинат. Цо Чехословаке халкъа боахама удобренеш а хIаьта иштта химически продуцие итт гаргга кхы тайпаш а лоаттадергда. Предприятешта йола бедал хургья советски Iалама газ.

СУРТА ТIА: аммонеи мочевинеи хьаю завод хьалъеш латт.

ЧТК—ТАСС сурт.

Агрессорашта хинна зе

Ханой. 21 ноябрь, (ТАСС). Селхан Вьетнама Демократически Республика територе тIа американски авиаце бомбаш еттача хана Вьетнамски халкъа эскареи халкъа ополченеи бIухоша 11 американски самолет чуяйтай, яхаш хоам бу ВИА агентства. Вьетнамски столица лораераша тахан Iуйрийна 2 американски самолет чуяйтай, хIаьта Хайфон лораераша — 3. Кхы а 6 самолет чуяйтай Къулбехьен Вьетнама Тханьхоа, Виньлинь, Лангшон, Виньфук, Фурхо яхача провинцешка.

Техка йолча даннеех, хоам бу агентства, цу лакхехьа йийцарел совгIа кхы а ДРВ територе тIа бомбаш етташ хиннарех 5 американски самолет чуяйтай укх тIеххьарча массехк дийнахьа Нгеан, Куангбинь, Намха яхача провинцешка. Вьетнама халкъа эскара береговой артиллере толхадаьд американски тIема кема.

ЖУРНАЛИСТИЙ ДЕРРИГДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА ОРГАНИЗАЦЕ ТIАХЬЕХАМ

Прага, 21 ноябрь (ТАСС). Греце военни трибуналаш кийчлуш я бовзаш болча общественни деятелашта, кортамукъали демократии бахьан денал долаш къовсам лоаттабераашта, мехка тешамерча къонгашта къиза таIазар де, йоах Журналистий Дунен халкъашта юкъерча организаце дунен тIарча берригача журналисташка баьча тIахьехама тIа. Журналиста Манолис Глезоса, композитора Микис Теодоракиса, депутата Леонидос Киркоса, кхы дуккхача гречески патриотий вахари кхели бахьан долаш ше сагот деш хилар дувц МОЖ-а. Шийла 130 эзар члена цIерагI цо дIадех гречески правительствас цу патриоташта еш йола суд дIаякхари уж мукъабовлийтари.

Оаха тIахьех берригача мехкашкара журналисташ, йоах кхайкхарала тIа, гречески военни хунта произволаи терроран духьала шоай оаз гIоттаяра а, юкъарча низаца духьал айтта палачага бехк боаца нах ца боабайтара а, кхы а зуламаш ца хилийтара а.

Журналистий Дунен халкъашта юкъерча организаце гречески демократий бокъонаш лораеш ше яьъь телеграммаш яхьийтай гречески правительствага а ООН-а сага бокъоний болча комиссега а

Спортивни хоам

КIАЛТОХАРГАХ ЛАТАР

Укх деношка «Динамо» яхача спортивни общества дIайихьар самбо яхача кIалтохаргах латаш хIаране хьалхара моттиг яккхара яхь. Яхье дакъа лоацаш хилар 98 спортсмен. ВIаштта шин дийнахьа хиннача яхье шоай доалга хьежжа чемпионаш хилар В. Шипицин, С. Рыжков, Х. Сулейманов, Ш Шидаев, И. Авезов, Д. Дацук, Н. Елларионов, А. Черноморченко, В. Семенов. Дика хьокхамаш гойтар къонача самбисташа О. Зубайраева, Х. Самбиева, В. Нагаева.

Яхье дакъа лаьцача кхойтта сага кхоачашйир разрядни нормативаш.

* * *

Территориальни спартакиаде котбаьнна «Урожай» ДСО дикагIбола спортсменаш (классически ший лоIамерчеи кIалтохаргах патараш) Курске хургйолча Центральни Совета яхье дакъа лаца бахаб.

Цига 21-гIа ноябре денз 29-ча ноябре кхаччалца хургйолча финальни яхьашка дакъа лоацаргда вай республика викалаша спорта мастераша Д. Багаева, С. Мадаева, Э. Ульбиева, цхьоалагIа разрядаш йолча М. Даудова, З. Оздоева, кхычар а.

БАСКЕТБОЛ

Йистеьннай республике хьалхара моттиг яккхара баскетболисташта юкъе хинна яхь. Цига дакъа лаьцар ворхI маIача наьхеи ялх кхалнаьхеи командаша.

Сакъердаме чакхбаьлар «Труд» ДСО-и мехкдаьтта институтаи кхалнаьха командашта юкъе лаьтта къовсам. Юххьанца хьалхале «Труд» команда спортсменашка яр. Бакъда вIашагIкхетар чакхдоаллаш совле студенташка кхаьчар. Ийс очко сов а йолаш котбаьлар уж.

Теркам тIабодаш яр педагогически мехкдаьттаи институтий маIача наьха командашта юкъе хинна яхь а. КIеззига мара совле а йоацаш цига котбаьлар мехкдаьтта института спортсменаш.

Ерригача яхьа итогаш йича кхалнаха а маIача наха а юкъе хьалхара моттиг яьккхар мехкдаьтта института студенташа, шоллагIча моттиге спартаковцаш ба.

О. СМЕРКАЛОВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО

23-гIа ноябрь. ЕРА

8.25 — Венявский. ЧIондаргий концерт. 8.45 — «Октибра маьлха кIал» яха передача (нохчий меттала). 16.05 — «Къона тIехье» (нохчий меттала) 16.30 — Литературни передача (гIалгIай меттала). 17.00 — Юрта боахама къахьегамхошта лаьрхIа передача. 17.30 — «Вай индустриальни край» (гIалгIай меттала). 17.45 — «Фу хьех КПСС исторе» яха беседа нохчий меттала).

24-гIа ноябрь. ПIАЬРАСКА.

8.25 — «Арагонски хота» яха Глинки йиш. 8.45 — РадиоладувгIархой письмой обзор (нохчий меттала). 16.05 — «Къона тIехье» (гIалгIай меттала). 16.20 — «Авангард» яха радиожурнал. 17.00 — Концерт. 17.30 — Вай индустриальни край». 17.45 — «ШоллагIча интернационала оппортунизмана духьала» яха беседа (нохчий меттала).

ТЕЛЕВИДЕНИ

23-гIа ноябрь. ЕРА

17.30—Берашта лаьрхIа фильм 18.05— Телевизионни керддадараш (гIалгIай меттала). 18.05 — «Къона свекловодаш». Передача (нохчий меттала). 18.35 — Документальни фильм. 18.55 — Самодеятельни искусства телевизионни фестиваль. Медицински болхлой концерт. 19.55 — «Кагий бераш, шоана!». 20.10 — «Виъ танкисти жIалин» яха художественни фильм.

24-гIа ноябрь. ПIАЬРАСКА.

17.30 — Берашта «Вай Дай-мехка салют!». 18.00 — Телевизионни керддадараш (эрсий, нохчий меттала). 18.30 — «Шалинцаш 1968 шера хьийкъа ялташ кхедар духьа лоаттабеча къовсаме». 19.00 — Документальни фильм. 19.20 — «Саго сага», Телевизионни программа. 19.45 — «Кагий бераш, шоана!». 20.00 — Киноочерк. 20.10 — «Хургдар талгIешка» яха художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктоххама секретара—3-34-38; партийни вахареи, культураи, промышленностеи отделий—3-42-30; юрта боахамеи письмойи отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-38; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05379.

Заказ № 5513.